L 2156

Vytauto Didžiojo Universiteto Matematikos-Gamtos Fakulteto Darbai 1931—1932

Mémoire de la Faculté des Sciences de l'Universitè de Vytautas le Grand 1931—1932

T. VII

1 sąsiuvinys

Botanikos skyrius

Section de Botanique

Redaktorius e. o. prof. A. PURĖNAS

Kaunas :-: :-: Kooperatinė „Raidės" spaustuvė :-: :-: 1932

Vytauto Didžiojo Universiteto Matematikos-Gamtos Fakulteto Darbai 1931—1932

Mémoire de la Faculté des Sciences de l'Université de Vytautas le Grand 1931—1932

T. VII

1 sąsiuvinys
Botanikos skyrius
Section de Botanique

Redaktorius **e. o. prof. A. PURĖNAS**

Kaunas :-: :-: **Kooperatinė B-vė „Raidės" spaustuvė** :-: :-: **1932**

Prof. C. Regel — Prof. K. Regelis

Lietuvos Floros šaltiniai II.

Fontes Florae Lituanae II.

Fontes Florae Lituanae — Lietuvos Floros šaltiniai.

II.

Prof. C. Regel — Prof. K. Regelis:

1. Bibliographia Botanica Lituana — Lietuvos botaniška bibliografija,
2. Herbaria: Herbarium Pabrėža — kunigo Pabrėžos herbarijus,
3. Plantarum novarum index — Naujų augalų sąrašas.

C. Melamedaitė. Lietuvos parazitiniai grybai, surinkti 1931 m.

---

1. Bibliographia Botanica Lituana — Lietuvos botaniška bibliografija

Continuatio secunda — antras tęsinys.[1])

Abromeit, J. Die Vegetationsverhältnisse von Ostpreussen unter Berücksichtigung der benachbarten Gebiete: Englers Botan. Jahrb. LLVI. 5. 1912, pusl. 64—100.

Autorius duoda įdomų Rytprūsijos augmenijos aprašymą, kuris apima ir dabartinį Klaipėdos kraštą; žemėlapyje nurodytos kai kurių augalų išsiplatinimo ribos.

Eine interessante Studie, welche auch das jetzige Memelgebiet umfasst. Die Karte enthält die Verbreitunsgsrenzen einiger Pflanzen.

** (Alexeenko) Алексеенко, М. А. Бріологическаь флора Литовскаго Полѣсья.

Sur la flora bryologique de la Lithuanie. Trav. Soc. natur. Univ. Imp. Kharkow XXXIV, 1899—1900, pusl. 91—143.

---

[1]) Turiu pareikšti savo padėką p. prof. S. Kolupailai ir p. K. Jablonskiui už bibliografijos nurodymus.

Autorius ekskursavo Bialowėžos miške, iš kurio duoda samanų sąrašą iš 198 rūšių.

Der Verfasser gibt ein Verzeichnis von 198 Moosen, welche er im Urwald von Bialowies gesammelt hat.

* Ascherson, P. und Graebner, P. Synopsis der Mitteleuropäischer Flora. Išėjo visa eilė tomų, dalinai II laida.

Šitas pagrindinis vidurinės Europos floros veikalas apima ir dabartinės Lietuvos teritoriją.

Behandelt, wenn auch auf Grund von Literaturangaben, das Gebiet der heutigen Republik Litauen.

** Baliński, M. Opisanie statystyczne Miasta Wilna. 1835, pusl. X+207.

Pusl. 10 ir 23—28 duotas augalų sąrašas iš Vilniaus ir jo apylinkių. Davinius autorius gavo nuo p. Gorskio.

Auf Seite 10 und 23—28 gibt der Verfasser ein Verzeichnis der bei und in Vilnius gefundenen Pflanzen, welches er den Mitteilungen von Gorski verdankt.

Brundza, K. Mūsų ąžuolų Microsphaera. Žemės ūkio Akademijos Metraštis 1927.

Autorius aprašo Microsphaera ant ąžuolų Lietuvoje.

Der Verfasser beschreibt die Microsphaera auf den Eichen in Litauen.

** Fischer, A. F. Carl. v. Über die Vegetationsverhältnisse im südlichen und mittleren Litauen besonders des Sluzker Kreises. Mitt. Naturf. Ges. Bern 1843, pusl. 75—88; 1844, pusl. 93—100; 125—144.

Autorius duoda augalų geografinę Slucko apskrities Minsko gubernijos Baltgudijoje apžvalgą. Dabartinės Lietuvos straipsnis visai neliečia, bet autorius duoda kelių įdomesnių augalų išsiplatinimo ribas ir statistinį Lietuvos, Petersburgo ir kitų kraštų floros sulyginimą. Davinius apie Lietuvos florą autorius paėmė iš Eichwaldo darbo, kurio botanikos dalis padaryta sulig Gorskio tyrinėjimais ir kuri liečia Lietuvą, Volynių ir Podolį, t. y. visą istorinę Lietuvą. Šituos statistinius sulyginimus vėliau sunaudojo De Candolle savo augalų geografijoje. Straipsnis baigiasi surinktų Slucko apskrityje augalų sąrašu iš 576 Nr. Nr.

Der Verfasser gibt eine Vegetationsskizze mit einem aus 576 Nr. Nr. bestehendem Pflanzenverzeichnis aus den Kreise Sluck des Gouvernements Minsk, also aus dem Gebiete des früheren Grossfürstentum Litauen. Das Gebiet der jetziger Republik Litauen wird vom Verfasser nicht behandelt. Interessant ist die statistische Zusammenstellung des prozentualen Anteils der Arten der Pflanzenfamilien in der Flora von Litauen und deren Vergleich mit der Flora von Petersburg und anderer Gebiete; hierbei wird Litauen in seinen alten Grenzen aufgefasst, und umfasst auch Volhynien und Podolien. Als Grundlage diente der Gorskische Catalog in Eichwalds Naturhistorischen Skizzen. Diese Zusammenstellung benutzte später De Candolle in seiner Pflanzgeographie.

** Friederichsen, M. Landschaften und Städte Polens und Litauens. Beitr. Poln. Landeskunde. Reihe B. Band. 4. Berlin 1918, pusl. 133.

Autorius duoda tarp kitų trumpą geografinę Nemuno baseino apžvalgą su fotografijomis.

Eine geografische Skizze des Memeltals mit einigen Bildern.

(Gams) Гамсъ Г. Э. Межледниковая пихта въ Литвѣ. Sukatschev - Festschrift. Leningrad 1929, psl. 199—204.

Autorius nurodo, kad gavęs iš Lietuvos, iš Anykščių apylinkės, durpių pavyzdį, jis tą durpę apibūdino kaip iš interglacialo su daugybe *Abies* (Kenio) dulkelių.

Der Verfasser beschreibt eine aus Anykščiai in Litauen stammende Torfprobe aus dem Interglacial mit viel Pollen von *Abies*.

** Geografia fizyczna ziem polskich i charakterystika fizyczna ludności. Encyklopedja Polska, Tom I., dział I i II. Warszawa, 1912.

Šitame veikale yra visa eilė straipsnių, liečiančių ne tik Lenkiją, bet ir Lietuvos florą. Pusl. 312—323 M. Raciborski's kalba apie Lenkijos augmenijos išsivystymą. Pusl. 324—341 A. Rehman'as kalba apie augalų bendruomenes. Pusl. 342—348 M. Raciborskis kalba apie floros statistiką. Pusl. 349—355 jis kalba apie kai kurių augalų išsiplatinimo ribas Lenkijoje ir nurodo šitą išsiplatinimą dviejuose žemėla-

piuose. Pusl. 356—359 jis duoda geobotanišką žemėlapį su paaiškinimais. Visi žemėlapiai apima ne tik Lenkiją bet ir Lietuvą.

Auf Seite 312—323 gibt Raciborski eine Entwicklungsgeschichte der polnischen Flora, auf Seite 324—341 spricht Rehman über die Pflanzenvereine, 342—348 enhält eine Statistik der Flora von Raciborski, auf Seite 349—355 finden wir die Verbreitungsgrenzen einiger Pflanzen nebst zwei Karten von Raciborski, Seite 356—359 enthält die Erläuterung zur beigelegten geobotanischen Karte Polens von Raciborski. Alle Aufsätze, sowie auch die Karten, behandeln nicht nur das jetzige Polen, sondern auch Litauen.

** Gilibert, J. E. Histoire des plantes d'Europe. Lyon. 1798. Darbo nemačiau. Sulig Slawińskio pusl. 187—400 yra straipsnis „Observation Botanique et Méthode analytique, appliquée aux Plantes de Lithuanie et à celles qui sont généralement répandues en Europe". Žiūr. toliau, Gilibert, 1806.

Nach Slawiński enthält das Werk auf Seite 187—400 den oben genannten Aufsatz in französischer Sprache über die Pflanzen Litauens. Siehe weiter, Gilibert, 1806.

** Gilibert, J. E. Le Médecin Naturaliste ou Observation De Médicine Et D'Histoire Naturelle. Paris. 1800.

Pusl. 297—318 randasi Gilibert'o straipsniai: „Mémoire sur la géographie physique du Grand Duché de Lithuanie, lu dans une séance de l'Académie de Lyon, en 1783", kur autorius aprašo Lietuvos dirvas, durpynus, pievas, smėlį, tvenkinius, ežerus ir upes.

Pusl. 319—322 jis aprašo Lietuvos klimatą.

Darbo nemačiau.

Enthält den oben gennanten Aufsatz. Habe das Werk nicht gesehen.

** Gilibert, J. E. Histoire des plantes D'Europe. Seédition. Lyon, 1806. I. pusl. XXXII+608; II+XLVIII+460; VII+XXXII+538. 3-čio tomo pusl. XVIII—XXXI įdėtas straipsnis: „Tableau de l'Economie rurale en Lithuanie", kuriame autorius duoda bendrą Lietuvos (senose ribose) žemės ūkio aprašymą su kai kuriais augalų vardais. Pusl. 283—372 dėtas straipsnis: „Méthode analitique, appliquée aux Plantes

de Lithuanie, à celles qui sont généralement répandues en Europe", kuris yra pakartotas iš pirmo tos knygos leidinio, su įžanga: „Notions topographiques sur le Grand Duché de Lithuanie". Šitoje įžangoje (pusl. 283—291) autorius duoda Lietuvos (senose ribose) aprašymą geografijos atžvilgiu. Yra nedaug augalų vardų. Plačiame straipsnyje autorius duoda augalų sąrašą; pas kai kurius augalus yra pažymėta, kad jie auga Gardine.

Vorliegendes Werk enthält zwei Aufsätze des Verfassers, deren Titel im litauischen Texte genannt sind. Der erste, enthält eine allgemeine Übersicht über Litauen, der andere ein Pflanzenverzeichnis, in welchem auf das Vorkommen einiger Pflanzen bei Gardinas (Grodno) hingewiesen wird.

** Gilibert, J. E. Le Calendrier de Flore, pour l'année 1778, autour de Grondo, et pour l'année 1808, autour de Lyon. Lyon 1809, pusl. VIII+60.

Autorius duoda 500 augalų sąrašą iš Gardino ir iš Vilniaus, su žydėjimo laiko nurodymais. Svarbus fenologijos darbas.

Der Verfasser bringt die Blütezeit von 500 Planzenarten aus Vilnius (Wilno) und Gardinas (Grodno).

** Gilibert, J. E. Exercitia phytologica quibus omnes plantae Europaeae quas vivas invenitur variis herbationibus, seu in Lithuania, Gallia, Alpibus, analysi nova proponuntur ex typo describuntur, novisque observationibus aut figuris raris illustrantur: additis stationibus, tempore florendi, usibus médicis aut oeconomicis, propria auctoris experientia natis.

Vol. I Plantae Lithuanicae cum Lugdunensibus comparatae.

Vol. II. Caeterae plantae Lithuanicae cum Lugdunensibus comparatae.

Lugduni Gallorum, 1792 (Pritzel); 1795 (Berl. exempl.); pusl. LXXX+658.

1 Tafel.

Autorius savo darbe duoda aprašymą augalų, kuriuos surinko Lietuvoje, Gardino apylinkėse, arba Lyone, Prancūzijoje. Be smulkaus aprašymo nurodyta augimo vieta ir žydėjimo laikas. Darbas apima ne tiktai *Phanerogamae*, bet ir paparčius,

asiūklius, *Lycopodiales*, samanas ir grybus. Autorius toliau nuo Vilniaus Lietuvos neaplankė. Pirma Lietuvos flora.

Gibt eine Beschreibung von in Litauen und Frankreich gefundenen Pflanzen. Diese erste litauische Flore enthält aber keine im Gebiet der jetzigen Republik Litauens gefundene Pflanzen, da der Verfasser vor allem bei Gardinas (Grodno) gesammelt und über Vilnius (Wilno) hinaus nicht gekommen ist. Ausser *Phanerogamen* und Gefässkryptogamen enthält die Flora einzelne Moose und Pilze.

Gilibert, J. Žiūr. La Tourette et Rozier.

** Grigat, M. Die Memelniederung. Die Natur des Landes, Veröff. Geogr. Instit. Albertus Univer. Königsberg. Pr. Ausser der Reihe N. 5. 1931. 163 pusl. 30 fotografijų.

Autorius pusl. 95—177 duoda augmenijos aprašymą Nemuno lygumoje prie Nemuno uostų ir Kuršių įlankos.

Ta lyguma randasi dalinai Klaipėdos krašto teritorijoje, dalinai priklauso Vokietijai. Pusl. 96 duotas augalų bendruomenių žemėlapis.

Auf Seite 95—117 gibt der Verfasser eine Vegetationsskizze der z. T. zum Memelgebiet gehörenden Memelniederung mit einer Karte der wichtigsten Pflanzenvereine.

** Hagen, K. G. Preussens Pflanzen. Königsberg. 1818 I t. pusl. XII+436 ir lent.; II t. 438 pusl. ir lent.

Autorius duoda savo floroje Rytprūsių ir Vakarų Prūsų augalų aprašymą. Vietos nurodymų iš dabartinio Klaipėdos krašto neradau. Knyga įdomi tuo, kad įdėta visa eilė augalų vardų lietuvių kalba.

Diese Flore von Preussen enthält einige Pflanzennamen in litauischer Sprache.

** Hryniewiecki, B. Olsza szara (Alnus incana Mönch) w. Polsce i na Litwie oraz jej mieszańce. Sylwana, XLVIII. 4. Lwów, 1930. 12 pusl.; 2 pieš.

Autorius duoda baltojo alksnio išsiplatinimo apžvalgą Lenkijoje ir Lietuvoje ir duoda atatinkamą išsiplatinimo žemėlapį. Antram straipsnyje autorius aprašo hibridą tarp *Alnus incana* ir*Alnus glutinosa*, kurį jis rado Palangoje.

Der Verfasser behandelt die Verbreitung von *Alnus incana* in Polen und in Litauen. Im zweiten Teil seiner Arbeit beschreibt er den Bastard zwischen *Alnus incana* und *Alnus glutinosa*, welchen er bei Palanga in Litauen gefunden hatte.

** Hueck, Kurt. Die Pflanzenwelt der deutschen Heimat und der angrenzenden Gebiete. Berlin, pradedant nuo 1929 m. Veikalas dar nėra pabaigtas.

Puikiausiai iliustruotas veikalas ne tiktai Vokietijos, bet ir kaimyninių kraštų augalijos. Yra visa eilė paveikslų iš Lietuvos, pav., iš Ežerėčio durpyno.

Dieses schön ausgestattete Werk bringt auch einige Vegetationsbilder aus Litauen z. B. vom Ežerėtis Moore.

Janczewski, E. Głównie zbożowe na Żmudzi. Gaz. Rol. 1897. N. 16. ir 17.

Straipsnio nemačiau.

Janczewski, E. Głównie zbożowe na Żmudzi. (Materyały do fiziografji krajowej). Akad. Umiejętności w Krakowie. 1897.

Straipsnio nemačiau.

Janczewski, E. Über Getreide-Ustilagineen in Samogitien. Zeitschrift für Pflanzenkrankheiten. VIII. 1897. 4 pusl.

Autorius duoda sąrašą su aprašymų 6 rūšių *Ustilagineae* grybų, surinktų Lietuvoje, Raseinių apskrityje.

Der Verfasser gibt ein Verzeichnis nebst Beschreibung von 6 im Kreise Raseiniai in Litauen gefundener Brandpilze.

** Keller, H. Memel-, Pregel-, und Weichselstrom, ihre Stromgebiete und ihre wichtigsten Nebenflüsse. Berlin, 1899. I t., pusl. XVIII+527; II t. 532 pusl.; III t. 522 pusl.; IV t. 493 pusl. Tabellenband 189 pusl.; Atlasas iš 46 žemėlapių.

Pagrindinis veikalas iš hidrologijos, kuriame yra daug žinių apie buv. Kauno guberniją ir Klaipėdos kraštą; žinios liečia miškų, pievų ir ganyklų plotą, lapuotų ir spygliuočių miškų plotą ir t. t. Nemuno baseine. Daugiausia žinių yra apie miškus.

Lietuvą liečia I ir II veikalo tomai. Atlase yra žemėlapis su miškais Nemuno baseine. Tabelėje duota statistinė medžiaga apie Nemuno ir jo prieupių baseino miškus.

Dies grundlegende Werk für die Hydrologie der Bassins der Memel, des Pregels und Weichsel enthält viele statistische Angaben über die Grösse, Zusammensetzung und die Besitzverhältnisse der Wälder im jetzigen Litauen, soweit es zum Flussgebiet der Memel gehört.

Kuprevičius, J. Medžiaga Kauno apylinkių florai (žieduočiams ir sporuočių induočiams) tirti (su 10 pav.). Kosmos XII, 1931, pusl. 263—295. 10 fotogr.

Pusl. 263—265 autorius duoda trumpą geografinę Kauno apylinkių apžvalgą. Pusl. 265—271 autorius duoda trumpą šio krašto augmenijos apžvalgą, pusl. 272—295 duotas rastų laukinių ir auginamų augalų sąrašas iš 795 rūšių.

Auf Seite 263—265 gibt der Verfasser eine kurze geographische Übersicht der Umgebung von Kaunas, auf Seite 265—271 gibt er eine Beschreibung der Vegetationsverhältnisse, auf Seite 272—295 ein aus 795 Arten bestehendes Verzeichnis von wildwachsenden und angepflanzten Pflanzen, die in der Umgebung von Kaunas gefunden wurden.

** Lakowitz, K. Die Algenflora der gesammten Ostsee (Ausschl. Diatomeen) Danzig, 1929. 474 pusl.

Autorius duoda Baltijos jūros dumblių aprašymą ir kartais mini „Memel", t. y. Klaipėdą.

In dieser Algenflora der Ostsee erwähnt der Verfasser hie und da als Fundort Memel.

** Łapczyński, K. Roślinność kilku miejscowości krajowych. Pamiętnik fizyjograficzny, VIII, 1888, pusl. 3—85.

Pusl. 3—33 autorius duoda augalų sąrašą, rastų Aukštadvaryje (Wysoki Dwór) Trakų apskrityje.

Der Verfasser gibt ein Pflanzenverzeichnis aus Aukštadvaris (Wysoki Dwór) im Kreise Trakai.

** Łapczyński, K. Zasięgi czterych rodzin dennokwiatowych w królewstwie Polskiem i w krajach sąsiednich. Pamiętnik fizyjograficzny IX, 1889, pusl. 3—35, 5 žemėl. ir 4 lent.

Autorius duoda žinias apie 108 augalų rūšių išsiplatinimą Lenkijoje ir kaimyniniuose kraštuose, t. y. ir dabartinėje Lietuvoje. Žemėlapiuose ir lentelėse yra nurodytos 58 augalų išsiplatinimo sienos šiuose kraštuose. Žemėlapiai apima ir dabartinę Lietuvą.

Der Verfasser gibt Verbreitungsangaben von 108 Pflanzen in Polen und den angrenzenden Ländern, darunter auch Litauen. Auf den Karten sind die Verbreitungsgrenzen von 58 Arten angegeben.

** Łapczyński, K. Zasięgi roślin krzyżowych w królewstwie Polskiem i w krajach sąsiednich. Pamiętnik fizyjograficzny X, 1890, pusl. 3—46. 7 žemėlapiai ir 5 lentelės.

Tęsinys autoriaus 1889 m. darbo, apima 134 *Cruciferae* šeimos rūšis; žemėlapyje yra nurodytos 84 rūšių išsiplatinimo ribos.

Eine Fortsetzung der vorhergehenden Arbeit des Verfassers. Die Karte enthält die Verbreitungsgrenze von 84 Arten.

** Łapczyński, K. Zasięgi roślin Rezedowatych, Czystkowatych, Fijołkowatych, Krzyżowatych i części Goździkowatych w Królewstwie Polskiem i krajach sąsiednich. Pam. fiz. XI, 1981, pusl. 3—39, 7 žemėl. ir 5 lent.

Tęsinys autoriaus 1890 m. darbo, apima 105 rūšis. Žemėlapiuose yra nurodyta 84 rūšių išsiplatinimas.

Eine Fortsetzung der vorigen Arbeit des Verfassers. Die Karten bringen die Verbreitungsgrenzen von 84 Arten.

** Łapczyński, K. Dokończenie zasiągów roślin dennokwiatowych w Królewstwie Polskiem i w krajach sąsiednich. Pam. fiz. XII, 1892, pusl. 3—36, 7 žemėl. ir 4 lent.

1889 m. darbo tęsinys. Straipsnis apima 100 augalų rūšių ir žemėlapiuose yra nurodyta 81 augalų ribos.

Letzter Aufsatz des Verfassers über die Verbreitung einiger Pflanzen in Polen und in den anggrenzenden Ländern. Die ten enthalten die Verbreitungsgrenzen von 81 Pflanzen.

** Łapczyński, K. Z powiatu Trockiego do Szczawnicy. Pam. fiz. XII, 1892, pusl. 71—128 ir lentelė.

Pusl. 72—80 autorius kalba apie Aukštadvario (Trakų apskr.) augmeniją, ypač apie *Linnaea borealis;* pusl. 80—89 aprašyta kelionė per okupuotą Lietuvą iki Gardino ir duodamos žinios apie Žilibertą. Tolimesnė autoriaus kelionė Lietuvos neliečia.

Der Verfasser beschreibt auf Seite 72—80 die Vegetation von Aukštadvaris (Wysoki Dwór) im Kreise Trakai und be-

spricht besonders das Vorkommen von *Linnaea borealis*. Seite 80—89 behandeln die Reise bis Gardinas (Grodno).

** La Tourette, C. et Rozier. Démonstrations élémentaires de Botanique. Quatrième édition. Lyon, 1796. I t. pusl. CXV—515; II t. 752 pusl.; III t. 643 pusl.; IV t. 735 pusl.

Didelis botanikos mokslo vadovėlis, kurio 3 ir 4 leidiniai išėjo Giliberto redakcija. Pusl. XI—XLVI. yra Giliberto straipsnis „Sur des forêts de Lithuanie", kuriame duodama trumpas Lietuvos miškų ir jų augmenijos aprašymas. Veikale yra daugybė augalų aprašymų su nurodymais, kad augalas auga Lietuvoje.

Das Werk, dessen 3. und 4. Auflage Gilibert bearbeitete, enthält auf Seite XL—XLVI des ersten Bandes eine Abhandlung Giliberts über die Wälder Litauens. Bei den zahlreichen Pflanzenbeschreibungen wird häufig auf das Vorkommen der Pflanzen in Litauen hingewiesen.

** Lepik, E. Bibliographische Beiträge zur ostbaltischen Pilzflora. Arb. Inst. Phytopath. Univ. Tartu (Estland). N 3. Tartu 1930. Sitzungsb. Naturf. Ges. Tartu XXXVI, 1929, pusl. 27—88.

Autorius savo bibliografijos darbe liečia ir dabartinę Lietuvą.

Verfasser behandelt auch die Bibliographie der Pilzflora des jetzigen Litauens.

** Loeselius, J. Flora Prussica, sive Plantae in Regno Prussiae sponte nascentes. Regiomonti 1703. pusl. 12 + 294 + 80.

Autorius duoda 761 augalų aprašymą iš Rytprūsių su 85 paveikslais, bet iš Klaipėdos krašto ribų, kiek aš pastebėjau, augimo vietų nenurodo.

Der Verfasser beschreibt 761 Pflanzensarten in Ostpreussen mit 85 Bildern. Aus dem Memelgebiet, d. h. dem Gebiet der jetzigen Republik Litauen werden keine Fundorte angegeben.

** (Malcew, A.) Мальцевъ, А. И. Распространеніе въ Россіи важнѣйшихъ полевыхъ сорныхъ растеній. I. Труды Бюро приклад. ботаники, II, 1909, С. Петербургъ, pusl. 251—312.

Die Verbreitung der wichtigsten Feldunkräuter in Russland I. Bull. Ang. Bot. II, 1909, pag. 251—312.

Autorius nurodo schematiniuose žemėlapiuose 97 piktžolių išsiplatinimą, buv. Kauno ir Vilniaus gubernijose.

Auf schematischen Karten wird die Verbreitung von 97 Unkräutern in Russland, darunter die früheren Gouvernements Kowno und Wilna, dargestellt.

** (Malcew, A.) Мальцевъ, А. И. Пахучій ясменникъ (Asperula odorata L.) и его примѣненіе. Труды Бюро прикладной ботаники II. 1909. С. Петербургъ, psl. 584 — 593.

Über Asperula odorata L. Bull. Angew. Botanik. II, 1909, pag. 584—593.

Autorius nurodo schematiniuose žemėlapiuose 4 augalų su kumarinu *(Asperula odorata, Anthoxanthum odoratum, Hierochloa odorata* ir *Hierochloa australis)* išsiplatinimą Rusijoje, ypač Kauno ir Vilniaus gubernijose.

Es wird auf schematischen Karten die Verbreitung von 4 Cumarin enthaltenden Gräsern in Russland, darunter die früheren Gouv. Kowno und Wilna, angegeben.

** (Malcew, A.) Мальцевъ, А. И. Ботаническій анализъ сорныхъ элементовъ въ ячменяхъ изъ лѣсной области Европ. Россіи. Труды Бюро прикл. ботан. VI. 1913. С. Петербургъ, pusl. 825 — 1003.

Verunkrautung des Gerstenkornes aus dem Waldgebiet des Europäischen Russlands. Bull. für Angew. Botanik VI, 1913, pag. 825—1003.

Autorius duoda du javų porcijų analizus iš Kauno gubernijos ir nurodo kiek juose rasta piktžolių sėklų.

Es wird. u. a. die Menge der Unkrautsamen in zwei Gerstenproben aus dem früheren gouv. Kowno angegeben.

** Malta, N. und Strautmanis, J. Übersicht der Moosflora des Ostbaltischen Gebietes I. Allgemeine Bemerkungen und Lebermoose. Acta Horti Botanici Universitatis Latviensis. I, 1926, pusl. 115—142. II. Laubmoose. Acta Horti Botanici Universitatis Latviensis. II, 1927, pusl. 19—36.

Ši rytų Baltijos kraštų samanų flora liečia tiktai Latviją ir Estiją, kadangi ir autoriai dar neturėjo samanų kolekcijos iš

dabartinės Lietuvos ribų, Lietuva paminėta tiktai vieną kartą. Įžangoje įdėta augalų geografinė šių kraštų samanų apžvalga.

Die Moosflora bezieht sich nur auf Estland und Lettland, da dem Verfasser kein Material aus Litauen vorgelegen hat. Litauen wird nur einmal erwähnt.

** Malta, N. Übersicht der Moosflora des Ostbaltischen Gebietes II. Laubmoose. Acta Horti Botanici Univ. Latviensis, V.1930, pusl. 75—184.

Autorius duoda augančių Latvijoje ir Estijoje samanų sąrašą, bet paminėtos yra Lietuvos samanos, kurios dar šiuose kraštuose nėra rastos.

Die Arbeit bezieht sich auf die Moosflora von Lettland und Estland, berührt aber Litauen insoweit, als Moose erwähnt werden, die in diesen Ländern, jedoch auch in Litauen vorkommen.

Matłakówna, M. Średniowieczne szczątki roślinne ze żmudzi, oraz niektóre zagadnienia pochodzenia zbóż. Acta Soc. Botanicorum Poloniae. III, 1926, pusl. 196—231.

Autorė duoda surastų Lietuvos piliakalniuose (Gabrieliškiai, Bubiai, Veliuona) javų ir piktžolių sąrašą. Straipsnis daugiau iš paleobotanikos ir kultūrinių augalų istorijos.

Ein Verzeichnis von in vorhistorischen Gräbern Litauens gefundenen Getreideresten und Samen von Kulturpflanzen und Unkräutern.

Matłakówna, M. Dalsze badania nad zbożem średniowiecznem z Litwy. Acta Soc. Botan. Poloniae. VI, 1929, pusl. 370—384.

Autorė duoda sąrašą javų ir piktžolių iš Lietuvos piliakalnių iš Gabrieliškių. Straipsnis papildo autorės straipsnį iš 1926 m.

Die Verfasserin ergänzt ihre Arbeit vom J. 1926 und gibt ein Verzeichnis von in Litauischen Gräbern gefundenen Samen von Getreidearten und Unkräutern.

Matulionis, P. Žiūr. Visa Lietuva.

Matulionis, P. Lietuvos flora (augmenija). Kultūra, 1924, pusl. 113—117.

Autorius duoda Lietuvos miškų apžvalgą ir nustato 4 miškų tipus, kuriuose pamini svarbiausius augalus.

Der Verfasser gibt eine kurze Beschreibung der Waldtypen in Litauen, deren er 4 feststellt.

Matulionis, P. Žolynas. II. Lietuvos augalų žodynas ir augalų taislas. Vilnius, 1906. 112 pusl.

Svarbus veikalas lietuviškiems augalų vardams pažinti.

Enthält ein Verzeichnis der Pflanzennamen in lateinischer, litauischer, russischer und polnischer Sprache.

Minkevičius, A. Pradmenys Lietuvos samanų florai tirti. Beiträge zur Moosflora Litauens. Scripta Horti Botanici Universitatis Vytauti Magni (Matematikos-Gamtos Fakulteto darbai V). Kaunas, 1931, pusl. 290—325.

Autorius duoda sąrašą iš 207 samanų, surinktų neokupuotos Lietuvos teritorijoje ir duoda istorinę samanų tyrinėjimo apžvalgą Lietuvoje.

Der Verfasser gibt ein Verzeichnis von 207 im Gebiet der Republik Litauen gesammelten Moose.

** Menzi, A. Die Moore Mitteleuropas. Peterm. Geogr. Mitteilungen 1918, pusl. 97—101 ir 150—155. Žemėlapis.

Autorius savo straipsnio gale duoda didelį Vidurinės Europos durpynų žemėlapį, kuris liečia Klaipėdos kraštą ir buv. Kauno gubernijos dalį.

Die Karte berücksichtigt die Moore des Memelgebietes und des an Ostpreussen grenzenden Teiles des früheren Gouvernements Kowno.

** Mortensen, H. Samland, kurische Nehrung und Memelland. Eine vergleichende Skizze ihrer Landschaftsformen. Der Nordosten. I Veröff. Geogr. Seminar. Techn. Hochschule Danzig. Breslau 1931, pusl. 7—27. Žemėlapis.

Darbas yra geografijos charakterio, bet jame yra ir kelios fotografijos ir žemėlapis liečią Klaipėdos krašto augmeniją.

Diese geographische Arbeit enthält mehrere Vegetationsphotographien aus dem Memelgebiet und eine auch einen Teil dieses Gebietes umfassende Vegetationskarte.

** Niemcówna, St. Wincenty Pol jako Geograf. Prav. Instit. Geogr. Univ. Cracovie. fasc. 2, 1923, 95 pusl. ir 7 žemėlapiai.

Autorė įvertina W. Pol'ą kaipo geografą ir augalų geografą. Duota Lenkijos augalų geografijos žemėlapis sulig Pol'o nurodymais, į kurį įeina ir dabartinė Lietuva.

Die Verfasserin behandelt u. a. die pflanzengeographischen Arbeiten von Vincent Pol und bringt nach seinen Angaben eine pflanzengeographische Karte von Polen mit Einschluss des heutigen Litauens.

** Namysłowski, Bolesław. Mycotheca polonica IV. Kosmos, Lwów, 1910, pusl. 1007—1012.

Sąraše įdėta grybas *Phyllosticta cannabis* Speg., surinktas buv. Kauno gubernijoje.

Die Mycotheca enthält einen im früheren Gouv. Kowno gesammelten Pilz.

Natkevičaitė, M. Cladium Mariscus liekanos Lietuvoje. Kosmos. XI.1930, pusl. 345.

Cladium Mariscus Reste in Litauen.

Nurodyta, kad Cladium Mariscus vaisiai rasti Ežerėčio durpyno durpėse.

Es wird das Vorkommen von *Cladium Mariscus* Früchten im Torfe des Ežerėtis Moors hingewiesen.

Natkevičaitė, M. Kukmedis (Taxus baccata). Kosmos. XII.1931. 1—3. Gamtos Draugas, pusl. 3—4.

Die Eibe (Taxus baccata L.).

Nurodyta, kad kun. Pabrėžos herbarijume randasi *Taxus baccata* egzempliorius iš Švėkšnos miškų.

Es wird auf das Vorkommen von *Taxus baccata* aus dem Walde von Švėkšna im Herbar des Mönches Pabrėža hingewiesen.

**Pol, W. Północny wschód Europy. Obrazy z życia natury. Serija I ir II. Kraków, 1869, 329 ir 367 pusl.

Autorius savo beletristikos turinio straipsnyje duoda ir žinių apie Lietuvos augmeniją. Ypač II tomo IX skyrius yra grynai augalų geografijos turinio, I tomo III skyrius kalba apie Lietuvą.

In einigen Kapiteln, seines mehr belletristischen Werkes, behandelt der Verfasser auch pflanzengeographische Fragen, die Litauen betreffen. Verfasser ist der Begründer der Pflanzengeographie in Polen. Dies bezieht sich insbesonders auf Band I Kap. III und Band, II Kap. IX.

** P o l, W. Północny wschód Europy. III. Obrazy z życia i natury 1851.

Knygos nemačiau. Sulig W. S z a f e r o (1919) P o l šitame veikalo tome duoda paskirstymą Lenkijos senose sienose (su dabartine Lietuva) į augalų geografines provincijas.

** P r o s z y ń s k i, K. Spis wyższych grybów z rzędu Obłoczniaków (Hymenomycetes), zebranych w okolicy m. Trok i w lasach przyległych, w latach 1926-29. Trav. Soc. Sciences et des lettres de Wilno. Classe sciences mathém. et natur. Tome VI, 1931, 15 pusl. ir 4 spalv. lentelių.

Autorius duoda sąrašą iš 370 rūšių *Hymenomycetes* iš Trakų apylinkių grybų, tarp kurių yra 8 visai naujų rūšių ir viena atmaina su diagnozais lotynų kalba. Jos yra atvaizduotos spalvotose lentelėse.

Der Verfasser gibt ein Verzeichniss von 370 in Troki (Trakai) an der Grenze des Wilna Gebietes und der unabhängigen Republik Litauen genfundenen *Hymenomycetes*. Acht Arten und eine Varietät sind neu beschrieben, mit Diagnosen in lateinischer Sprache versehen und auf farbigen Tafeln abgebildet.

R a c i b o r s k i, M. Žiūr. Geografia fizyczna.

** R z a c z y ń s k i, G. Historia Naturalis curiosa Regni Polonia Magniducatus Lituaniae, annexarumque provinciarum, in tractatus XX divisa. Sandomir 1721. pusl. 16+456+16.

Autorius duoda Lenkijos ir Lietuvos gamtos aprašymą. Darbas padalintas į 20 skyrių („traktatų"), kiekvienas susidaro iš sekcijų. Antro skyriaus 2 sekcija kalba apie vaistinius augalus, išvardinti keli augalai iš Lietuvos. Penktame skyriuje 2 sekcijoje kalba apie Lietuvos ežerus, balas ir durpynus. Septintame skyriuje 1 sekcijoje kalba apie miškus, antrame skyriuje kalbama apie medžius ir krūmus.

Darbas įdomus tiktai istorijos atžvilgiu ir dabartinei Lietuvos florai pažinti mokslo vertės neturi. Jame yra nurodymų iš senesnės literatūros.

Ein jetzt nur historischen Wert besitzendes Werk, in welchem an verschiedenen Stellen einige in Litauen wild vorkommende Pflanzen erwähnt werden.

Regelis, K. Javai iš Lietuvos piliakalnių. Kosmos VIII. 1927, pusl. 13—16.

Referatas Matlakównos (1926) straipsnio, bet su autoriaus ir redakcijos priedais.

Ein Referat des Aufsatzes von Matlakówna, jedoch mit Ergänzungen des Verfassers und der Redaktion.

Regelis, K. Javai iš Lietuvos piliakalnių. Kosmos XI, 1930, pusl. 97—99.

Referatas M. Matlakównos straipsnio (1929).

Referat der Arbeit von Matlakówna vom J. 1929.

Regel, C. Metelių ežero krašto augmenija. Die Vegetationsverhältnisse an der Meteliai Seengruppe. Scripta Horti Botanici I. Kaunas, 1931, pusl. 326—367.

Fitosociologinis Metelių ežerų krašto augmenijos aprašymas.

Eine Pflanzensoziologische Beschreibung der Gegend an dern Meteliai Seen im südlichen Litauen.

Regelis, K. Lietuvos paskirstymas į augalų geografijos dalis. Kosmos 1930, XI, pusl. 346—350. Straipsnis yra vertimas iš vokiečių kalbos to pačio autoriaus parašyto straipsnio (Regel, Pflanzengeographische Skizze etc.) skyriaus F. su kai kuriais papildymais.

Eine Übersetzung ins Litauische des Kapitels F. der Arbeit „Pflanzengeographische Skizze von Litauen", desselben Verfassers, mit einigen Ergänzungen.

Regel, C. Fontes Florae Lituanae. I. Scripta Horti Botanici I. Kaunas, 1931, pusl. 221—289.

Apima Lietuvos floros herbarinę medžiagą, bibliografiją ir naujų augalų sąrašą.

Behandelt Herbarien, Bibliographie und neue Pflanzen der litauischen Flora.

Regelis, K. Botaniškas šieno analizis ir Lietuvos pievos. Kosmos 1931, pusl. 313—336.

Autorius duoda savo straipsnio gale šieno analizius Lietuvos šienų ir nustato 23 šieno tipus.

Der Verfasser gibt eine Zusammenstellung von z. T. noch unveröffentlichen Heuanalysen aus Litauen und unterscheidet daraufh in 23 Heutypen.

Regel, C. Pflanzengeographische Skizze von Litauen. Repertorium specierum novarum regni vegetabilis. Beih. XI. Berlin, 1930, pusl. 148—175. Žemėlapis.

Autorius duoda augalų geografinę Lietuvos apžvalgą. Skyrius A kalba apie krašto reliefą, skyrius B apie dirvą, skyrius C apie klimatą, skyriuje D aprašytos bendruomenės, būtent: lapuoti ir spygliuoti miškai, pievos, durpynai, pievų, durpynų. smėlio ir vandens augmenija. Skyrius E kalba apie sukcesiją, skyrius F duoda Lietuvos paskirstymą į provincijas ir rajonus, skyrius G kalba apie arealų ribas, skyrius H apie floros elementus. Darbui priedėlis žemėlapis, kuriame yra pažymėta augalų geografijos dalis.

Der Verfasser gibt eine Pflanzengeographische Übersicht von Litauen. In Kapitel D werden die Pflanzenvereine beschrieben, Kapitel E behandelt die Sukzessionen, Kapitel F die Provinzen und Bezirke, Kapitel G die Arealgrenzen, Kapitel H die Florenelemente. Der Arbeit ist eine Übersichtskarte beigefügt, in welcher die pflanzengeographischen Bezirke eingetragen sind.

Rehman, A. žiūr. Geografia fizyczna.

** Romer, E. Atłas Polski Współczesnej. 1, Lwów. 1924. Žemėlapyje 14. Flora — W. Szafer duoda Lenkijos (senose, istorinėse ribose), suskirstymą į augalų geografines provincijas, nurodyta ir kai kurių augalų išsiplatinimo ribos dabartinės Lietuvos teritorijoje.

Auf Karte 14 — Flore gibt W. Szafer eine Einteilung Polens (mit Litauen) in pflanzengeographischen Provinzen und die Verbreitungslinien einiger Pflanzen im Gebiete des jetzigen Litauen.

** Schlicht, O. Die Kurische Nehrung in Wort und Bild. Königsberg. 1927, 180 pusl.

Gražiai išleistas su fotografijomis, daugiau populiariškai parašytas veikalas, kuriame trumpai yra paminėta kopų agme-

nija ir gana plačiai kalbama apie kopų istoriją, jų išnykusius miškus, jų miškingumą. Liečia ir Klaipėdos krašte esamą Kuršių dalį.

Behandelt auch die Vegetation, Entwaldung und Wiederbewaldung der Kurischen Nehrung sowohl auf deutscher als auch auf litauischer Seite.

** S z a f e r, W. Flora Polska, tom IV, opracował W. Kulesza. Kraków, 1930, pusl. IV + 177. Žemėlapis.

Autorius šitame Lenkijos floros tome apdirbo *Rubus* gentį. Flora apima ne tiktai Lenkiją, bet ir kaimyninius kraštus, kaip pavyzdžiui, Lietuvą. Kai kurių rūšių išsiplatinimo ribos nurodytos žemėlapyje.

Dieser IV. Band behandelt die Gattung *Rubus*. Da die Flora nicht nur Polen sondern auch die angrenzenden Länder umfasst, werden auch die Vorkommen im Gebiet der Republik Litauen angeführt. Die Karte gibt die Verbreitungsgrenzen einiger *Rubus* Arten an.

** S z a f e r, W. Zasługi W. Pola na polu geografji roślin. Kraków. 1916. Sprawozdanie komisyi fizyograficznej Akademji Umiejętności k Krakowie. 29 pusl.

Autorius nustato, kad lenkų mokslininkas ir rašytojas V. P o l (1807—1872) yra pirmas Lenkijos augalų geografas. Jis tarp kitko padalino Lenkiją (ir dabartinę Lietuvą) į augalų geografijos provincijas. Autorius įvertina V. P o l'ą ir duoda jo biografiją.

Der Verfasser gibt eine Biographie und Würdingung der pflanzengeographischen Verdienste von V i n c e n t y P o l (1809—1872) welcher sich um die Pflanzengeographie verdient und eine Einteilung des Landes, incl. Litauen, in pflanzengeographische Provinzen gemacht hat.

S z a f e r, W. Über die pflanzengeographischen Anschauungen Vincenty Pol's. (Ein Beitrag zur Geschichte der Pflanzengeographie in Polen). Bull. Acad. Sciences de Cracovie. Classe Sciences Mathém. et Natur. Serie B. Sciences naturelles. 1915. pusl. 116—120.

Santrauka vokiečių kalba S z a f e r'o lenkų kalba parašyto straipsnio.

Eine deutsche Zusammenfassung des Aufsatzes von Szafer in polnischen Sprache.

** Szafnagl, K. Zapiski Bryologiczne. Wyd. Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie. I Wilno, 1908, 48 pusl.

Autorius duoda samanų sąrašą iš okupuotos Lietuvos ir Baltgudijos. Įžangoje duota trumpa augalų geografinė šių kraštų apžvalga.

Ein Verzeichnis von in Weissrussland und im Wilna Gebiete gesammelten Moosen, nebst kurzer Vegetationsskizze dieser Gebiete.

** Steffen, H. Vegetationskunde von Ostpreussen. Jena 1931. 406 pusl.

Autorius savo pagrindiniame apie Rytprūsių augmeniją darbe liečia ir Klaipėdos kraštą ir mini Didžiosios Lietuvos augmeniją ir florą.

Der Verfasser behandelt in seiner grundlegenden Arbeit über die Vegetation von Ostpreussen auch das Memelgebiet und erwähnt auch hie und da das früher russische Litauen.

** Tyszkiewicz, K. Wilija i jej brzegi. Drezno 1871, pusl. XVI+362.

Pusl. 125 šios pagrindinės Nėrio upės monografijos autorius išvardino kelius vandens augalus, augančius Nėrio upėje arba jo krantuose.

Der Verfasser dieser wichtiger Monographie des Wilija Flusses (Nėris) zählt einige wenige im Flusse und auf seinen Ufern wachsende Pflanzen auf.

Thomson, P. Beitrag zur Stratigraphie der Moore und zur Waldgeschichte S. W. Litauen. Geol. Fören. Stokholm Förhandlingar. 1931, pusl. 239—250.

Autorius tyrinėja Ežerėčio durpyną Kauno apskr. ir Gabiauriškio durpyną Vilkaviškio apskr. ir duoda šių dviejų durpynų dulkelių spektrą ir miškų išsivystymo po ledo periodo istoriją.

Der Verfasser gibt Pollendiagramme vom Ežerėtis- und dem Gabiauriškis Moor in Litauen und behandelt an Hand dieser die Waldgeschichte seit der Eiszeit.

** Tomuschat, E. und Ziegenspeck, H. Beiträge zur Kenntnis der Ostpreussischen Dünen. Schriften Kö-

nigsberger Gelehrten Gesellschaft Naturw. Klasse. 6. Jahr. Heft 4. Halle (Saale) 1929, pusl. 101—216.

Autorius savo darbe apie rytprūsių kopas kalba ne tiek apie jų augmenijos sąstatą, kiek apie kopų ir jų augmenijos istoriją, išsivystymą ir kopų augmenijos ekologiją. Darbas liečia ir Klaipėdos kraštą.

Der Verfasser behandelt vor allem Geschichte und Entwickelung der Dünenflora und ihre Oekologie. Die Arbeit bezieht sich auch auf das Memelgebiet.

Turskis, M. ir Jašnovas, L. Vadovas dažniausiems medžiams ir krūmams pažinti iš medienos, galūnių, lapų ir vaisių.

Vertė Prof. P. Matulionis. Kaunas 1924. 212 pusl. ir 5 lentelės.

Apibūdintojas, bet be nurodymų, ar medis ir krūmas auga Lietuvoje ar ne. Svarbu yra vardai lietuvių kalba.

Ein Bestimmungsbuch der Bäume und Sträucher mit Angaben der litauischen Pflanzennamen.

** Twardowska, M. Spis roślin znalezionych w okolicy Szemetowszczyzny na Litwie. Pamiętnik fizyjograficzny III, 1883. pusl. 274—291.

Autorė duoda augalų sąrašą iš 404 rušių iš Vilniaus krašto.

Die Verfasserin gibt ein aus 404 Arten bestehendes Pflanzenverzeichnis aus dem Wilnagebiete.

** Twardowska, M. Dodatek do spisu roślin znalezionych w okolicach Szmetomszczyzny na Litwie drukowanego w III tomie Pamiętnika fizyjograficznego i dodatek do przyczynku do flory Pińszczyzny drukowanego w IV tomie Pamiętnika fizyjograficznego. Pam. fiz. VIII, 1888, pusl. 215—220.

Straipsnis papildo autorės 1883 m. straipsnį apie okupuotos Lietuvos florą. Ž. Scripta Horti Botanici Universitatis Vytauti Magni I, pusl. 247.

Ergänzt den vorher besprochenen Aufsatz derselben Verfasserin über die Flora des Wilnagebietes.

** Twardowska, M. Ciąg dalszy spisu roślin z okolic Szemetowszczyzny i z Weleśnicy. Pam. fizyograf. X, 1890, pusl. 261—272.

Autorė duoda auglų sąrašą iš Vilniaus krašto ir iš Pinsko apskr. ir papildo savo 1888 m. straipsnį.

Die Verfasserin bringt eine Ergänzung zu dem vorhergehenden Aufsatz über die Flora des Wilnagebietes.

** Twardowska, M. Cią dalszy spisu roślin z okolic Szemetowszczyzny i z Weleśnicy. Pam. fizyog. XII, 1892, pusl. 199—208.

Tęsinys autorės 1890 m. straipsnio.

Eine Fortsetzung des vorigen Aufsatzes der Verfasserin über die Vegetation des Wilnagebietes.

Vailionis, L. Medžiagos žiupsnys Lietuvos dumblių augmenijai pažinti. Kosmos XI. 1930, pusl. 351—358. 1 lentelė.

Beiträge zur Kenntnis der Algenflora Litauens.

Pirma medžiaga apie Lietuvos dumblius. Autorius, dalyvaudamas 1922 m. Nemuno ekskursijoje, aplankė 24 vietas Nemuno baseine, kuriose surinko 78 dumblių rūšis iš *Cyanophyceae, Chlorophyceae, Zygnemales* ir *Bacillariales*. Dumbliai surinkti daugiausia šaltiniuose (pav., Stakliškių, Nemunaičių ir kt.) ir upeliuose.

Der Verfasser bringt ein Verzeichnis von 78 verschiedenen Algen, die er während der Nemunas (Memel) Expedition des Jahres 1922 an 24 verschiedenen Stellen gesammelt hatte.

Vilkaitis, V. Kietosios kviečių kūlės. (Tilletia tritici (Bjerk). Vint). Kosmos 1930 m., pusl. 12.

Der Steinbrand des Weizens. (Tilletia tritici (Bjerk) Wint.)

Autorius aprašo grybą *Tilletia tritici* Lietuvoje ir duoda istorinę su literatūros nurodymais apžvalgą.

Erwähnt und beschrieben wird der Steinbrand in Litauen, *Tilletia tritici* (Bjerk) Wint.

Vilkaitis, V. Linų antraknozas (Colletotrichum lini (Westerdijk) Tochinai). Žemės ūkis 1931 m. Nr. 4, pusl. 359—370.

Autorius aprašo ligą, kurią iššaukia grybelis *Colletotrichum lini* (Westerdijk) Tochninai, rastas įvairiose Lietuvos vietose. Pag. 359—370.

Beschrieben wird der auf dem Flachse in Litauen vorkommende Pilz *Colletotrichum lini* (Westerdijk) Tochinai.

Visa Lietuva, Kaunas, 1923. 544 pusl.

Pusl. 198—210 įdėtas P. Matulionio straipsnis „Lietuvos miškai po didžiojo karo". Jame išvardinti svarbiausi miško medžiai ir krūmai ir duota užimamo miškais ploto apžvalga kiekvienam apskrityje; dirvos derlingumas ir visa eilė lentelių su statistiniais daviniais apie Lietuvos miškus.

Auf Seite 198—210 befindet sich ein Aufsatz von P. Matulionis in deutscher und litauischer Sprache: „Die Litauischen Wälder nach dem Kriege" mit einer Menge statistischer Tabellen über Grösse und Zusammensetzung der Wälder Litauens.

** Vilno i Zemia Wileńska. Tom I. Wilno, 1930. 336 pusl.

Šiame puikiame veikale su daugybe (371) fotografijų, piešinių ir žemėlapių, pusl. 83—93, įdėtas J. Trzebińskio straipsnis apie krašto augmeniją („Roślinność Ziemi Wileńskiej"). Nežiūrint į tai, kad straipsnis liečia tiktai okupuotąjį kraštą, jis yra naudingas visiems, norintiems pažinti neokupuotos Lietuvos augmeniją, dėl didelio šių kraštų floros panašumo.

Auf Seite 83—93 dieses prächtig ausgestattenen Werkes, behandelt J. Trzebiński die Vegetation des Wilna Gebietes. Da diese grosse Ahnlichkeit mit der Vegetation des östlichen Teiles der unabhängigen Republik Litauen zeigt, ist der Aufsatz auch für das Studium deren Vegetation von Wichtigkeit.

** Wunderlich, E. Geografischer Bilderatlas von Polen (Kongress—Polen). Beitr. Poln. Landeskunde. Reihe B. Band I, Berlin 1418, pusl. X+145.

Šitame puikiausiai iliustruotame atlase yra kelios fotografijos iš Suvalkijos.

Landshaftsbilder aus dem Gouv. Suwalki.

** Weinmann, J. A. Syllabus muscorum frondosorum hucusque in Imperio Rossico collectorum. Bull. Nat. Moscou. II, 1845, pusl. 429—489; 417—502; 517—538.

Į sąrašą įdėtos kelios samanos su pažymėjimu „in Lithuania".

Das Moosverzeichnis enthält einige Moose mit dem Vormerk „in Lithuania".

** Warnstorf, C. Zur Bryogeographie des Russischen Reiches. Hedwigia LIII u. LIV. 1912—1913, 300 pusl.

Autorius panaudojo įvairių botanikų surinktą herbarinę ir literatūrinę medžiagą ir įdeda į savo darbą 13 rūšių samanų iš buv. Vilniaus, Gardino ir Suvalkų gub.

Der Verfasser bringt in seinem Moosverzeichnis u. a. 13 Arten aus den früheren gouw. Wilna, Grodno, Kowno und Suwalki.

** Zamelis, A. Ein neuer Frauenmantel für das Ostbaltische Gebiet — Alchemilla pratensis Schmidt. Acta Horti Bot. Univ. Latviensis. 1930.V.1/3, pusl. 193—194.

Autorius rado Latvijoj angalą *Alchemilla pratensis*, kuris literatūros daviniais buvo rastas ir Lietuvoje.

Der Verfasser fand in Lettland *Alchemilla pratensis*, welche nach Literaturangaben in Litauen gefunden worden ist.

Zimanas, S. Žiupsnelis medžiagos Lietuvos Plantago major L. formoms pažinti. Kosmos XII 1931, pusl. 296—300.

Autorius duoda rastų Lietuvoje *Plantago major* formų apžvalgą.

Der Verfasser gibt eine Übersicht der in Litauen angefundenen *Pluntago major* Formen.

**Žmuda, A. Die polnischen Alchemilla Arten. Bull. Acad. Sciences de Cracovie. Classe des Sciences Mathémat. et Nat. Serie B. Sciences Naturalles 1915. Pusl. 13—16.

Autorius aprašo 10 *Alchemilla* rūšių, iš kurių *A. pratensis* Schm. rasta Žemaitijoje.

Von den 10 beschriebenen *Alchemilla* Arten wurde *A. pratensis* im Gebiete des jetzigen Litauens gefunden.

Šiame bibliografijos sąraše aš įdėjau beveik tik tokias knygas, kurias aš pats mačiau arba skaičiau ilgesnį referatą. Aš neįdėjau knygų, kurių negalėjau peržiūrėti ir patikrinti jų turinį. Taip pat aš neįdėjau visos smulkesnės apie Klaipėdos krašto augmenijos literatūros, kuri randasi įvairiausiuose vokiečių kalba žurnaluose.

* pažymėtos knygos, kuriose randame neoriginališkų žinių apie Lietuvos florą, bet žinios paimtos iš kitų knygų.

** pažymėtos knygos, kurios liečia daugiausia arba visai okupuotą Lietuvą, arba kaimyninius Lietuvai kraštus, Lenkiją,

Vokietiją, Latviją, bet ir tik tarp kitų pamini neokupuotą Lietuvą.

** Sind die Bücher bezeichnet, die keine selbständige Untersuchungen enthälten, sondern die andere Quellen benutzen.

**bezeichnen die Bücher, welche ganz oder z. T. die angrenzenden Länder (Polen, Lettland, Deutschland) oder aber das Wilnagebiet behandeln.

B. d. — Wird fortgesetzt.

2. Herbarium Pabrėža.

Pabrėžos herbarijus.[1])

1. Herbarijaus istorija.

1930 — Vytauto Didžiojo metais rugsėjo mėnesy Vytauto Didžiojo Universiteto Botanikos kabinetas gavo depozitan iš Kretingos vienuolyno krepšį su kun. Pabrėžos herbarijais. Kaip pasirodė vėliau, krepšy buvo 229 lapai iš Pabrėžos herbarijaus ir 937 lapai prof. Hryncvieckio surinktų auaglų. 106 lapai su parašu Niekrasz ir 183 lapai be parašo.

Pabrėžos herbarijuje buvo tiktai augalai iš sekančių šeimų:

Coniferae.
Cyperaceae: Carex.
Juncaceae: Luzula ir *Juncus.*
Liliaceae.
Orchidaceae.

Iš kitų šeimų jokių augalų herbarijuje nebuvo. Kur jie dingo? Kiek aš sužinojau iš prof. Hryncvieckio (jis dabar Varšuvos Universiteto profesorius ir botanikos sodo vedėjas) jis 1913—1914 metais praleido vasaros atostogas Palangoje. Jis tuomet buvo Odesos Universiteto ordinariniu profesorium, bet anksčiau jis yra buvęs Dorpato Universiteto privat-docentu

[1]) Turiu pareikšti savo padėką profesoriams F. Brenderiui, S. Kolupailai ir doc. Ig. Končiui, kurie man padėjo Pabrėžos etikėtes išskaityti.

ir dėl to labai įdomavosi Pabaltijos kraštų flora. Jis surinko Palangoje didelį herbarijų. Be to jis norėjo apdirbti Pabrėžos herbarijų, kuris tuomet buvo Kretingos vienuolyne. Jis tam tikslui gavo herbarijų iš vienuolyno ir atvežė jo dalį į Odesą. 1914 metais, karui prasidėjus, prof. Hryniewieckis turėjo bėgti iš Palangos. Pabrėžos herbarijaus dalį jis paliko Palangoje, ir tas herbarijus drauge su jo surinktais augalais, buvo grąžintas į Kretingos vienuolyną. Šitas herbarijus dabar, kaip aukščiau paminėta, atgabentas į Kauną. Kita herbarijaus dalis pasiliko Odesoje iki šiol ir profesoriui Hryniewieckiui nepavyko jį išgauti.

Profesorius Hryniewieckis man paaiškino, kad pradėjo herbarijaus dalį apdirbti ir kad rankraštis jau yra gatavas. Straipsnį apie Pabrėžą jis įdėjo lenkų kalba į žurnalą Wszechświat.

Kada Pabrėža surinko herbarijų? Mes žinome, kad jis gyveno nuo 1771—1849 m. Iš pažymėtų herbarijaus etikėčių literatūros (žiūr. pusl. 30) mes galime spręsti, kad herbarijus arba herbarijaus dalis buvo surinkta 1825—30 metais, kadangi kai kurios etikėtės pažymėtos 1828.

2. Herbarijaus stovis.

Gauta Universitete Pabrėžos herbarijaus dalis susidaro iš 229 lapų. Bet kadangi kai kuriuose lapuose buvo dviejų rūšių augalai, ir dėl to prisiėjo augalus išimti ir padėti į naujus lapus, lapų skaičius padidėjo iki 238. Visi augalai buvo įdėti į ploną popierį. Tą tur būt padarė profesorius Hryniewieckis. Kiekvienam popierio lape buvo Pabrėžos parašyta etikėtė, kurią profesorius Hryniewieckis užklijavo ant balto popierio, apibūdino arba patikrino ir be senos etikėtės pridėjo savo naują etikėtę (žiūr. pieš. 1). Augalų sąraše (žiūr. toliau) aš paminėjau „teste B. Hryniewieckis". Visi kiti augalai nebuvo patikrinti profesoriaus Hryniewieckio ir nebuvo jo etikėtės. Aš tuos augalus patikrinau pats, tiktai ant kai kurių aš pridėjau „det M. Natkevičaitė", reiškia tuos augalus apibūdino Botanikos kabineto vyr. laborantė, Marija Natkevičaitė (žiūr. pieš. 2).

Augalai dalinai yra labai blogame stovyje, daug yra supuvusių, arba nusitrynusių dalių, daug nukentėjo nuo vabzdžių, geriau atrodo augalai, kuriuos profesorius Hryniewieckis suspėjo užklijuoti ant popieriaus. Matyt, herbarijumas gulėjo vienuolyne drėgnoje patalpoje ir nebuvo daryta dezinfekcija. Augalai yra nevisuomet gerai ir pilnai nuimti. Dažnai trūksta šaknies arba lapų dalių.

Kiekvienas herbarijaus augalų lapas turi Pabrėžos parašytą etikėtę (žiūr. pieš. 3). Etikėtėje yra pažymėta klasė sulyg Linnejaus sistema, lotyniškas pavadinimas, be to, pas kai kuriuos augalus pridėtas vardas lenkų arba lietuvių kalba. Toliau pažymėtos augimo vietos, lotynų arba lenkų kalbomis, bet ne visi augalai turi tokių pažymėjimų. Labai dažnai neturime žinių, kur ir kokioje vietoje augalas buvo surastas. Tat yra labai gaila. Bet yra ir augalų, kurių etikėtės yra labai blogame stovyje, arba visai supuvę. Toliau mano augalų sąraše visur yra nurodyta Pabrėžos etikėčių turinys, būtent vardas lotynų kalba ir kur yra — lenkų ir lietuvių kalbomis ir vietos nurodymas (pusl. 32). Kuomet augalas yra blogame stovyje — pasakyta: planta defecta, kuomet eikėtė supuvusi — pasakyta: scheda defecta.

3. Sistema ir apibūdinimas.

Pabrėža vartoja Linnejaus sistemą. Ant kiekvienos etikėtės yra parašyta sulyg šia sistema klasė ir eilė. Be to ant kai kurių etikėčių yra pažymėta sunaudota literatūra. Dažniausiai randame sekančiu pažymėjimu po lotynų kalba augalo vardo:

Comp. Flor. Germ., ir Comp. Flor. Germ. Bluff.

Tur būt autorius naudojosi Mathias'o Joseph'o Bluff'o (1805—1837) veikalu, parašytu drauge su K. A. Fingerhuth'u: Compendium Florae Germanieae 1821 — 1833; 2-oji laida 1836—1838.

Jundzill. Autorius tur būt turėjo omenyje Vilniaus Universiteto profesoriaus B. St. Jundzill'o knygą, Opisanie roślin litewskich, Wilno 1811. Bet kadangi, yra paminėtas ir J. Jundzill, Pabrėža naudojosi šiuo veikalu: „Opisanie roślin w Litwie", Wilno 1830. J. Jundzill buvo be to Pa-

brėžos pažįstamas, kurį jis aplankė, važiuodamas į Žemaitiją 1821 met.

Sprengel. K. Sprengel'is (1788—1854) parašė visą eilę mokslo darbų iš botanikos srities. Pritzel savo Thesaurus Literaturae Botanicae nurodo 21 darbą. Kokį darbą turėjo Pabrėža, sunku pasakyti, bet galima buvo manyti, kad tur būt „Florae Halensis tentamen novum 1808, antra laida 1832". Bet viename lapelyje randame užrašą:

Pontederia dilatata, Sprengel, Tom II gen 1192 pusl. 42.

Peržiūrinėdamas Sprengelio veikalus Berlyno Botanikos Sode, aš radau, kad minėtas puslapis ir tomas atatinka veikalui:

„Carolii Linnaei systema vegetabilium, editio decima sexta curante Curtio Sprengel. Göttingae", kurio antras tomas išėjo 1825 metais.

Strumiłło. Ogrody północne.

Dziarkowski, t. y. veikalas J. Dziarkowski „Wybór roślin krajowych dla okazania skutków lekarskich ku użytkowi domowego" Warszawa, 1806, arba tiksliau jo ir K. Siennicki'o knyga „Pomnożenie Dykcyonarza Roślinnnego sp. X. Krystofa Kluka", 3 tomai. Warszawa, 1824-26.

Kluk. Pabrėža turėjo omenyje veikalą K. Kluk „Dykcionarz Roślinny" Warszawa 1805 — 11.

Augalų apibūdinimas nevisur yra teisingas.

Neturint rankvedžių iš Lietuvos floros Pabrėžai žinoma, sunku buvo apibūdinti augalus be klaidų. Žiliberto Lietuvos flora yra tokia retenybė, kad Pabrėža, kaip matyti iš etikėčių, negalėjo ja naudotis. B. Jundzillo ir J. Jundzillo floros neapima Žemaitijos floros. Dirbdamas tokiomis sąlygomis Pabrėža, žinoma, negalėjo nedaryti klaidų. Juk ir toks prityręs mokslo žmogus kaip Žilibert'as savo floroje padarė nemaža klaidų, kadangi turėjo naudotis vakarų Europos kraštų rankvedžiais augalams apibūdinti.

Pabrėža, kaip matyti iš etikėčių, stengėsi labai tiksliai augalus apibūdinti, ir nustato ne tiktai rūšį, bet ir atmainas. Bet kadangi atmainos yra paimtos iš Bluff'o ir kitų šaltinių ir ne visuomet atatinka augalams, augantiems Lietuvoje,

klaidos yra labai suprantamos. Gana dažnai P a b r ė ž a negalėjo nustatyti atmainas, jis tuomet nustato naują atmainą ir pridėjo savo diagnozą. Yra ir augalai, kurių P a b r ė ž a visai negalėjo apibūdinti ir kuriems jis davė naują pavadinimą. Toks augalas, yra, pavyzdžiui, *Carex caespitosa* (Nr 22), kurį P a b r ė ž a pavadino *Carex glabella* Pabrėž ir daro sekančią diagnozą:

C a r e x g l a b e l l a Pabrėž.

Radice fibrosa. Foliis radicalibus culmum subaequantibus filiformi (bus)[1]), carinatis plamiusculis scabris. Cu (lmis) tenuibus subcubitalibus, triquetris asp (er) rimis aphyllis, firmis. Spica mascula terminali oblongoacuta, solitaria; foemineis ovatis subternis aproximatis subsessilibus, infimis (n) onunquam apice floribus masculis. Bra (cteis) lineariis setaceis, infima sp (icula apropin) quante caeteris spica brevioribus. .... mmis spicae masculae rubro — fusc (fo) eiminarum fuscis lanceolatis marg (inibus) albo - scariosis, fructibus ovato (elli) pticis glabris integris in breve r (ostrum) terminatis, turgidis; duplo (brevio) ribus angustioribusque. Stigma (tibus) duobus. Planta aspectu si... na. Carici pilulliferae Linn, a qua... n differt culmis asperis altioribus, ... tis. Bractea infima vix (su) am spicam aequante. Squamis fructu duplo brevioribus angustioribusque Fructibus ovato ellipticis glaberrimis. Stigmatibus duobus. Floret majo. Polonga (ultra) montem Holenderschmite in paludibus. Inserenda post acuta... Caricem.

Visos šitos klaidos jokiu būdu nemažina P a b r ė ž o s vertės kaipo botaniko ir yra aiškinamos tomis sunkiomis sąlygomis, kuriomis jis turėjo dirbti.

4. Augimo vieta.

Daug augalų neturi nurodymų apie augimo vietą. Mes dėl to negalime spręsti, kur šie augalai yra surinkti. Bet galima manyti, kad šie augalai yra surinkti Lietuvos teritorijoje, imant domėn, kad beveik visi nurodymai apie augimo vietas yra iš Lietuvos. Tik ant kelių augalų aš radau etikėtę su užrašu: ex horto Rigensi, Dowcont.; bet tat yra tiktai sodo augalai. Ant

[1]) (.....) Papildo straipsnio autorius. Vom Verfasser ergänzt.

dviejų trijų augalų radau nurodymą: Tomsk, Sibiria — Opanasewicz. Visi kiti nurodymai yra iš Lietuvos, arba tokių nurodymų visai nėra.

Iš Lietuvos randame nurodymus daugiausia iš Žemaitijos: Kretinga, Palanga, labai daug yra iš Gargždų; iš Platelių, iš Plungės, Šateikių, Vėžaičių, Ežaičiai, Garduvėnai, Andrejava, Beržorai.

Gana daug nuordymų yra iš Žagarės, Šiaulių apskirties, kur P a b r ė ž a tur būt gyveno klebonijoje, kadangi dažnai randame užrašą: Plebania novožagorensis. Iš Žagarės apylinkės randame dar sekančių vietų vardus: Paabalec, Paabalce, t. y. Pabalių kaimas, netoli Žagarės ir esamų tenai balų ir durpynų, Šakynės miestelis Šiaulių apskrities. Iš šios vietos paminėti dar: Baužė, t. y. Baužių kaimas, arba Baužų dvaras, Kruopių valsč. Šiaulių apskr. ir upė Zoary. Zorany t. y. Žarėnai Kruopių valsč. Šiaulių apskr.; yra bažnytkaimis, dvaras ir viensėdis. Lauksodis, t. y. Lauksodžio dvaras, Žeimelio valsč. Biržų Pasvalio apskrities. Čia paminėti Degimai (Degimy) žemėlapiuose negalėjau rasti. P a b r ė ž a tame pačiame etikėte (Nr. 216 ir kiti) kalba apie Pašvitinios klebonijos Upitos apskrities. Dabar tokios apskrities nėra ir Pašvitinio miestelis ir valsčius randasi Šiaulių apskrityje, bet P a b r ė ž o s laikais buvo kitas administracinis Lietuvos padalinimas. Lenkimis, t. y. Lenkimų bažnytkiemis, Skuodo valsčiaus, Kretingos apskrities. Iš tos vietos randame dar Zemytės ir Paluknės (yra Didieji ir Mažieji) kaimą ir kelius kartus yra paminėta Mackiewicz, t. y. Mackevičiaus pavardė. Plaušinų ir Vėčių kaimai, Skuodo valsčiaus, Kretingos apskrities. Masiadai, t. y. Mosėdžio miestelis, Kretingos apskrities. Iš šio krašto dar paminėti Ukumų kaimas, Žydikių valsčiaus, Mažeikių apskrities ir Szakutensis Miedsiedis, kurį surasti negalėjau.

Be to randame vieną nurodymą iš Pažaislių vienuolyno *(Thuja occidentalis)*.

P a b r ė ž o s etikėtėse kartais randame ir upių bei ežerų vardus, pavyzdžiui, Tenža Kretingoj, Bajorų ežeras, Plateliuose, Vemirze, žemitopis. Palangoje nurodytas ežeras; dabar tenai jokio ežero nėra.

Kelius kartus paminėta Holendersmite t. y. Švedų arba Olandų kepurė Palangoje.

5. *Nauji arba reti augalai.*

Pabrėžos herbarijuje yra visa eilė naujų arba retų Lietuvos florai augalų, būtent:

Taxus baccata L. — kukmedis. Apie šitą augalą žiūrėk: Natkevičaitė, Kosmos 1931 m. Augalas rastas Švėkšnos apylinkėse.

Carex glauca Murr. Šitas augalas, kaip atrodo, auga per visą Lietuvą, bet nedideliame kiekyje. Ziūr. pusl. 40.

Caldesia parnassifolia (Bani) Parlat. Gaila, augimo vieta nėra nurodyta, bet augalas rastas Vilniaus apylinkėse, (Eichald; Szafer-Flora Polska I pusl. 60; Zelencov, Slavinski). Vokietijoj tas augalas rastas t. v. Vakarų Prūsijoje, bet ne paminėtas Rytprūsuose, Latvijoje.

Tofieldia calyculata (L.) Wahlenberg. Gaila, kad nėra nurodyta augimo vieta. Be to tas augalas rastas Gardino gub. (Lindemann, Bull. Soc. Imp. Natur. Moscou XXXIII 1860), ir Vilniaus krašte (Zelencov Flora II, Scripta Horti Bot. Univ. Petrop. III 1892). Sulyg Hegi jis auga Rytprūsiuose.

Lilium bulbiferum L. Augalas rastas Gargždų apylinkėse Lietuvoje. Jis rastas dar Žemaitijoje — Jukaine, Raseinių aps., žiūr. Žmuda Rośliny zebrane na Żmudzi, II, 1916, kuris nurodo, kad lietuviški augalai skiriasi nuo auginamųjų soduose ir nuo augančių Vakarų ir Pietų Europoje[1]).

Sulyg Hegi Flora von Mitteleuropa t. II Lilium bulbiferum auga Rytprūsiuose ant Ragupės, Pillkallen'o apskrityje, ir tur būt yra sodų pabėgėlis.[1])

Polygonatum verticillatum Alb. Šis augalas lig šiol paminėtas literatūroje iš Raseinių apskrities (Žmuda, Rośliny zebrane na Żmudzi, I) apie Kražai, et Kretinga (Eichwald, Naturhistorische Skizzen). Jis auga ir Rytprūsiuose, ir Lenkijoje.

Allium ursinum. L. Augimo vieta nėra nurodyta, bet augalas buvo rastas 1821 Jundzillo tarp Kauno ir Vilniaus, greta Upni-

[1]) V. D. U. profesoriaus Ig. Končiaus nurodymais jis auga Minijos upės krantuose netoli Paminičių ir Lekemės kaimų Telšių apskrityje.

ki; tokiu būdu labai galimas daiktas, kad jis buvo surinktas Lietuvoje, tuo labiau, kad auga Vidurinėje Europoje — Vokietijoje, Latvijoje ir Lenkijoje.

Orchis ustulatus L. Šio augalo augimo vieta nenurodyta, bet jis auga Latvijoje ir Lenkijoje. Rytprūsuose, sulyg Hegi Flora, II, dabar nebeauga. Lietuvoje dar nėra rastas, bet galimas daiktas, kad bus rastas ir pas mus.

Orchis militaris L. Žagarė, Šiaulių apskr. Augalas dar nebuvo rastas Lietuvoje, bet auga kaimyniniuose kraštuose.

Gymnadenia cucullata Rich. Apie šį augalą žiūr. R e g e l, Scripta Hort. Bot. Univ. Vyt. Magni (I.1931. pusl. 264). P a b r ė ž o s šio augalo augimo vieta nėra nurodyta, bet kadangi P a b r ė ž o s herbarijus yra surinktas Šiaurės Lietuvoje, galima manyti, kad ir tas augalas yra surinktas Šiaurės Lietuvoje, kur jis dar ligi šiol nebuvo rastas.

6. *Sodo augalai.*

P a b r ė ž o s herbarijuje randame visą eilę sodo augalų, būtent:

Thuja occidentalis.
* *Hemerocallis fulva.*
Hemerocallis flava.
* *Allium vineale.*
* *Allium Porrum.*
* *Allium sativum.*
* *Allium scorodoprasum.*
* *Allium Cepa.*
Lilium chalcedonicum, ex Riga
* *Fritillaria imperialis.*
Fritillaria imperialis foliis variegatis, ex Riga.
* *Fritillaria Meleagris.*
* *Tulipa Gesneriana.*
Ornithogalum umbellatum.
Muscari botryoides.
* *Muscari comosum.*
Hyacinthus orientalis.
Asparagus officinalis.

* *Tulipa silvestris.*
* *Sprekelia formosissima.*
* *Galanthus nivalis.*
* *Narcissus pseudonarcissus.*
* *Narsiccus poeticus.*
* *Narcissus incomparabilis.*
* Augimo vieta nenurodyta.

7. Augalų sąrašas — plantarum index.

1 a. *Taxus baccata L.* teste B. Hryniewiecki. „Jeglie óugyny".

„In Sylvis Sveksnensibus: item Wieżayacis porro in Curonia frequentior; in Samogitia vero rarissima".

Švėkšna, distr. Tauragė.

De distributione in Lituania vide M. Natkevičaitė Kosmos (Kaunas) 1931.

1 b. *Taxus baccata L.*

„Rośnie w lasach Kurlandskich około dworu Kiokyszky; Mezys kunga."

In silvis Curoniae. Secunda scheda.

2. *Thuja occidentalis L.* teste B. Hryniewiecki. Pabrėža sub *Cupressus sempervirens.*

„Drzewo zagraniczne, znajduje się w Pożayściu w klasztorze xx. Kamaldułów".

In Conventu Pažaisliai, prope Kaunas, cultus. Planta typica.

3. *Picea excelsa* Link. teste B. Hryniewiecki. Pabrėža sub *Abies excelsa* Comp. Fl. Germ. et *Pinus Abies* Sprengel.

Planta defecta.

Locus non indicatur. Omnino in Lituania crescit.

4. *Pinus silvestris L.* teste B. Hryniewiecki. Pabrėža sub *Pinus Sylvestris.*

„Sosna pospolita; Pószys wysórtyni".

„Rośnie na piaskach, kwitnie w maju i czerwcu. Wierzchołki latorośli zażywane jak herbata pędzą poty, mocz i krew czyszczą."

In arenosis. Planta typica, omnino in Lituania crescit.

5. *Typha latifolia L.* teste B. Hryniewiecki.

„Rośnie około wód stojących, na stawach i jeziorach zarosłych, kwitnie w lipcu."

In paludibus, lacubus stagnis. Locus non indicatur.

6. *Scheuchzeria palustris L.* teste B. Hryniewiecki.

„Plotelis circa Beržoros in paludosis ad lacum vulgo dictum Bajoru ežers".

Plateliai, distr. Kretinga, prope lacus.

7. *Triglochin palustris* L. teste B. Hryniewiecki.

Locus non indicatur.

8. *Triglochin palustris* L. teste B. Hryniewiecki.

„Błotnica pospolita. Naricze żlogmyny."

„Rośnie na miejscach mokrych mianowicie przy źródłach, na łąkach."

Locus non indicatur.

9. *Triglochin palustris* L. teste B. Hryniewiecki.

„Błotnica pospolita. Naricze żlogmyny."

„Rośnie w Połądze około foss morskich."

In ripa maris prope Palanga, distr. Kretinga.

10. *Triglochin maritima L.* teste B. Hryniewiecki.

„Polongae ad litus maris".

Palanga, dist. Kretinga, In Lituania duobus locis crescit, in ripa maris prope Palanga, distr. Kretinga et in prato salino prope Birštonas, distr. Alytus.

11. *Alisma Plantago L.* subsp. *euplantago Hegi* var. *latifolium* Asch. et Graebn.

Alisma Michaletii Asch. et Graebn. var. *latifolium* Asch. et Graebn. teste B. Hryniewiecki.

Pabrėža sub *Alisma Plantago* Comp. Flor. Germ.

Locus non indicatur.

12. *Alisma Plantago L.* subsp *euplantago Hegi* var. *latifolium* Kunth. f. *terrestre* Glück.

Alisma Michaletii Asch. et Graebn. var *latifolium* f. *terrestris* Glück. teste B. Hryniewiecki.

Pabrėža sub. *Alisma Plantago var. cordifolia.*

„Kretinga in paludosis".

Kretinga, distr. Kretinga.

13. *Alisma Plantago L.* subsp. *euplantago Hegi* var. *lanceolatum* Schultz.

Alisma Michaletii Asch. et Graebn. var. *stenophyllum* Asch. et. Graebn. teste B. Hryniewiecki.

Pabrėža sub *Alisma Plantago var. foliis lanceolatis.*

„Rosnie w Prusach pod Szylgalami nad Niemnem".

In Prusia prope Szylgaliai in ripa fluminis Nemunas.

14. *Caldesia parnassifolia* (Bassi). f. *natans* = f. *dubia* Asch. et Graebn. = *Alisma dubium* Willd. teste B. Hryniewiecki.

Pabrėža sub *Alisma parnassifolium.*

Locus non indicatur. Adhuc in Lituania prope Vilnius commemoratur.

In Prussia orientali deest (vide Wünsche-Abromeit, Die Pflanzen Deutschlands).

15. *Butomus umbellatus L.* teste B. Hryniewiecki.

„Gorždis in fossis fluvii Miniae".

Gargždai, distr. Kretinga.

16. *Butomus umbellatus L.* teste B. Hryniewiecki.

Locus non indicatur.

17. *Butomus umbellatus* L. teste B. Hryniewiecki.

„Łączeń baldaszkowy; Dylgis bragynis."

„Rośnie około brzegów rzek spokoynie płynących lub w wodach stojących przy rzekach. Znalazłem przy Minji pod Gorżdami."

Gargždai in flumine Minia, distr. Kretinga.

18. *Stratiotes aloides L.* teste B. Hryniewiecki.

„Gorzdis in fossis fluminis Minija".

Gargždai, distr. Kretinga in flumine Minia.

19. *Hydrocharis morsus ranae L.* teste B. Hryniewiecki.
Locus non indicatur.

20. *Hydrocharis morsus ranae L.* teste B. Hryniewiecki.
„Rośnie w Wemirze w parafji Andriejowskiej."
In flumine Vemirza, dist. Kretinga.

21. *Hydrocharis morsus ranae L.* teste B. Hryniewiecki.
Locus non indicatur.

22. *Carex caespitosa L.*
Pabrėža sub *Carex glabella* Pabrėž.
„Polonga ..... montem Holenderschmit in paludibus".
Palanga, distr. Kretinga.
Scheda defecta. Planta defecta sed verisimiliter est *Carex caespitosa.* Pabrėža plantam „Carex glabella Pabrėž" nominavit. Ejus descriptio vide pag. 32.

23. *Carex caespitosa L.*
Pabrėža sub *Carex paniculata.* Comp. Flor. Germ.
„In prato Parochi Darbianensi".
Darbėnai, distr. Kretinga. Planta defecta.

24. *Carex gracilis Curt.*
Pabrėža sub *Carex acuta.*
„Gorzdis in fossis limosis fluvii".
Gargždai, distr. Kretinga. Omnino in Lituania crescit.

25. *Carex gracilis Curt.*
Scheda defecta. Locus non indicatur.

26. *Carex gracilis Curt.*
Pabrėža sub *Carex acuta.* Comp. Flor. Germ.
„Lenkimis in villa Plauszynów sub villico Mackie... ad ripas rivi žemitopis circa pontem via de Wecze Lenkimis".
Plaušinė, distr. Kretinga.

27. *Carex gracilis Curt.*
Pabrėža sub *Carex acuta.*
Scheda defecta.

28. *Carex Goodenougbii Gay.*
Pabrėža sub *Carex acuta,* var. a. minor.
„Žagoris in pascuis et pratis Plebaniae novožagorensis".
Žagarė, distr. Šiauliai.

29. *Carex limosa L.*
„Plotelis sub Beržory in paludibus lacustribus".
Plateliai, distr. Kretinga.

30. *Carex limosa L.*
Locus non indicatur.

31. *Carex glauca Murr.*
Pabrėža sub *Carex glauca.* Bluff var. β spicis foemineis ovatis.
Locus non indicatur.

32. *Carex glauca Murr.*
Pabrėža sub *Carex glauca.* Bluff var. γ spica foeminea unica.
Locus non indicatur.

33. *Carex glauca Murr.*
Pabrėža sub *Carex glauca.* Bluff var. γ spica foeminea superna androgyna, flosculis superne masculis.
„Žagoris variis in locis uliginosis".
Žagarė, distr. Šiauliai.

34. *Carex glauca Murr.*
„Masiadis in villa Szakutensis Miedsiediis circa villicum Ukryns et ad meridionalem marginem silvae urbis Szkudensis.
Mosėdis, distr. Kretinga.

35. *Carex panicea L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Carex pallescens* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

36. *Carex ampullacea L.*
„Szateycis in paludosis".
Šateikiai, distr. Kretinga.

37. *Carex ampullacea Good.*
Locus non indicatur.

38. *Carex ampullacea Good.*

„..... in fossis paludosis ad margines viae. „Žagoris....."

Scheda defecta.

39. *Carex ampullacea Good.*

Pabrėža sine determinatione.

„Z Rowów dorogi".

Locus non indicatur. In fossis viae.

40. *Carex ampullacea Good.*

Pabrėža sub *Carex vesicaria L.*

Locus non indicatur.

41. *Carex ampullacea Good.*

Pabrėža sub var. β *angustifolia.* Comp. Flor. Germ.

Scheda defecta. Locus non indicatur.

42. *Carex vesicaria* L.

Pabrėža sub *Carex hirta var.* β *hirtaeformis.* Comp. Flor. Germ.

„Kretinga circa rivum in horto conventus ad fossulas horti".

Kretinga, distr. Kretinga.

43. *Carex vesicaria L.*

Scheda defecta.

„Lenkimis ..... Žemitopis sub Mackiewicz in Poluknė villa".

Lenkimai, distr. Kretinga; Žemytės kaimas.

44. *Carex vesicaria L.*

„Dorbianis in prato Parochi circa margines rivi Darba".

Darbėnai, distr. Kretinga.

45. *Carex vesicaria L.*

Scheda deest. Locus non indicatur.

46. *Carex vesicaria L.*

„Szateycis ad fossas rivi Błędziawa".

Šateikiai, distr. Kretinga.

47. *Carex acutiformis Ehrh.*

Pabrėža sub *Carex paludosa.* Comp. Flor. Germ.

„Crescit ad ripas fluviorum, fossarum, stagnorum — supra Gorzdis de fossis Miniae".

Gargždai, distr. Kretinga.

48. *Carex riparia Curtis.*

Scheda defecta.

„In parochia poszwitensi orientali Lauks..... umbrosis sylvaticis ad prata.....".

Lauksodis, distr. Biržai — Pasvalys.

49. *Carex riparia Curtis.*

P a b r ė ž a sub *C. riparia* Bluff var.

Scheda defecta.

„..... paludosa ..... a žagaris žorany ad žagarė".

Inter žarėnai, distr. Šiauliai et žagarė, distr. Šiauliai.

50. *Carex riparia Curtis.*

Scheda deest. Locus non indicatur.

51. *Carex riparia Curtis.*

Scheda deest. Locus non indicatur.

52. *Carex hirta L.*

P a b r ė ž a sub *Carex hirta* var. a.

„In Cemeterio Parochiali Kretingensi".

Kretinga, distr. Kretinga.

53. *Carex hirta L.*

P a b r ė ž a sub *Carex hirta* var. a. Comp. Flor. Germ.

Scheda defecta.

„In pratis paludosis ad villam žeyme .....".

Žeimiai, distr. Kėdainiai.

54. *Carex hirta L.*

P a b r ė ž a sub *Carex hirta* var. a. foliis, vaginis fructibusque hirtis. Comp. Florae Germ.

Scheda defecta.

„In prato Plebaniae ..... circa rivum".

55. *Carex hirta L.*

„Kretinga in marginibus ..... ruorum Conventus, ad stagnum partis septentrionalis. Floret Majo".

Kretinga, distr. Kretinga.

56. *Carex hirta L.*

„In parochia poszwitinensi circa Lauksodui in pratis".

Lauksodis, distr. Biržai — Pasvalys.

57. *Carex hirta L.*

P a b r ė ž a sub *Carex hirta* var.$_{\gamma}$ Culmo utrichiore, foliis vaginisque subglo... Comp. Flor. Germ.

Locus non indicatur.

58. *Carex hirta L.*

Scheda defecta.

59. *Carex hirta L.*

Scheda defecta.

„..... zoris in arenosis".

60. *Acorus Calamus L.*

„Kalmus Tatarskie ziele; Ajérs Tatarszka."

„Rośnie wszędzie na mieyscach wodą zalanych porzelach, ystawach."

Locus non indicatur.

61. *Juncus glaucus Ehrh.*

Locus non indicatur.

62. *Juncus effusus L.*

Scheda deest.

63. *Juncus effusus L.*

Locus non indicatur.

64. *Juncus effusus L.*

Planta defecta.

„Tomsk in Sibiria A. Opanasewicz".

65. *Juncus conglomeratus L.*

P a b r ė ž a sub *Juncus conglomeratus* var. $_{\alpha}$ panicula dense conglobata. Bluff.

Planta valde defecta.

„Tomsk in Sibiria A. Opanasewicz".

66. *Juncus conglomeratus L.*

P a b r ė ž a sub *Juncus glomeratus* Bluff.

„Poszwitinis in paludosis sylvaticis locis circa villam Bardyszki".

Bardiškiai, distr. Biržai, vel, Raseiniai, vel, Ukmergė.

67. *Juncus conglomeratus L.*
Locus non indicatur.

68. *Juncus conglomeratus* L. det. M. Natkevičaitė. Pabrėža sub *Juncus glaucus var.* γ *J. inflexus.* Comp. Flor. Germ.

„Gorzdis in arvis villae Gerduwiany sub villico Waysznor ad versuras Minia".

Gargždai, distr. Kretinga.

69. *Juncus balticus Willd.*
Locus non indicatur.

70. *Juncus filiformis L.*
„In pascuis humidioribus Conventus Kretingensis".
Kretinga, distr. Kretinga.

71. *Juncus filiformis L.*
„Gorzdis in pratis paludosis".
Gargždai, distr. Kretinga.

72. *Juncus filiformis L.*
„Sit nitkowy; Wyksznis siulynis."
„Rośnie na błotach."
Locus non indicatur.

73. *Juncus filiformis L.*
Locus non indicatur.
74. *Juncus filiformis L.*
Locus non indicatur. Scheda deest.

75. *Juncus bufonius L.*
„Polonga circa lacum".
Palanga, distr. Kretinga.

76. *Juncus compressus Jacq.* det. M. Natkevičaitė. Pabrėža sub *Juncus acutiflorus.* Jundzill.
Locus non indicatur.

77. *Juncus compressus Jacq.* det. M. Natkevičaitė.

Pabrėža sub *Juncus supinus*. Comp. Flor. Germ.
Palanga, distr. Kretinga.

78. *Juncus compressus Jacq. det.* M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Juncus acutiflorus*. Jundzill.
„Žagoris in pratis humidis vulgo dictis Paabalec".
Žagarė, distr. Šiauliai.

79. *Juncus squarrosus L.*
Locus non indicatur.

80. *Juncus alpinus Vill.* det. M. Natkevičaitė.
Scheda deest.

81. *Juncus alpinus Vill.* var. *fusco-ater Rchb.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Juncus fusco-ater*. Comp. Flor. Germ.
„Kretinga ad rivum Tenža".
Kretinga, distr. Kretinga.

82. *Juncus alpinus Vill.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Juncus acutiflorus* Ehrh.
Locus non indicatur.

83. *Juncus alpinus Vill.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Juncus lamprocarpus* Ehrh.
Locus non indicatur.

84. *Juncus lamprocarpus Ehrh.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Juncus fusco-ater*. Comp. Flor. Germ.
„Kretinga ad rivum Tenža".
Kretinga, distr. Kretinga.

85. *Juncus lamprocarpus Ehrh.* teste M. Natkevičaitė.
„Polonga ad fossas maris et lacum sub Holendersmite".
Palanga, distr. Kretinga.

86. *Juncus lamprocarpus Ehrh.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Juncus brevirostris*. Sprengel. Bluff.
„Circa Polongam".
Palanga, distr. Kretinga.

87. *Juncus lamprocarpus Ehrh.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Juncus acutiflorus.* Jundzill.
„Žagoris in pratis humidis vulgo dictis Paabalec".
Žagarė, distr. Šiauliai.

88. *Juncus lamprocarpus Ehrh.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Juncus acutiflorus.* Jundzill.
Locus non indicatur.

89. *Juncus lamprocarpus* Ehrh., det M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Juncus supinus.* Jundzill.
Locus non indicatur.

90. *Juncus lamprocarpus. Ehrh.*
Pabrėža sub var. B. *Juncus radicans* (mihi).
„Polonga ad litora maris".
Palanga, distr. Kretinga.

91. *Juncus lamprocarpus Ehrh.* var. *repens Nolte.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Juncus bulbosus* Comp. Flor. Germ. „An est *J. bulbosus* an vero *J. Tenagea, bottnicus, squarosus*".
Locus non indicatur.

92. *Luzula pilosa (L) Willd.*
Pabrėža sub *Luzula vernalis* Sprengel, *Luzula pilosa* Bluff.
„Žagoris in pratis turfosis aulae Paabalec".
Žagarė, distr. Šiauliai.

93. *Luzula pilosa (L) Willd.*
Pabrėža sub *Luzula vernalis* Sprengel, *Luzula pilosa* Bluff.
Locus non indicatur.

94. *Luzula pilosa (L) Willd.*
„Gorždis trans Wiežaycie in Polyandro Gyryniki".
Gargždai, distr. Kretinga.

95. *Luzula campestris* (L) D. C. subspec. *vulgaris* Gaud.
Pabrėža sub *Luzula campestris var. α minor.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

96. *Luzula campestris* (L) D. C. subspec. *vulgaris* Gaud.
P a b r ė ž a sub *Luzula campestris* var. β major. Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

97. *Luzula campestris* (L) D. C. subspec. *vulgaris* Gaud.
P a b r ė ž a sub *Luzula campestris* var. β *major*. Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

98. *Luzula campestris* (L) D. C. subspec. *vulgaris* Gaud.
P a b r ė ž a sub *Luzula campestris* Desv. 1828.
Locus non indicatur.

99. *Luzula multiflora Ehrh.*
P a b r ė ž a sub. *Luzula campestris*. Comp. Flor. Germ.

100. *Luzula multiflora Ehrh.*
P a b r ė ž a sub *Luzula campestris var.* α *minor*. Comp. Flor. Germ.
„Gordždis".
Gargždai, distr. Kretinga.

101. *Luzula multiflora Ehrh.*
P a b r ė ž a sub *Luzula campestris* var. β *major*. Comp. Flor. Germ.
„In montosis arenosis".
Locus non indicatur.

102. *Luzula multiflora Ehrh.*
P a b r ė ž a sub *Luzula campestris* var. γ *Luzula erecta*. J. Jundzill.
Locus non indicatur.

103. *Luzula multiflora Ehrh.*
P a b r ė ž a sub *Luzula campestris* var. δ *Luzula pallescens* J. Jundzill.
„Ex palude ericetoso".
Locus non indicatur.

104. *Luzula multiflora Ehrh.*
P a b r ė ž a sub *Luzula spicata*. Comp. Flor. Germ.

„Planta sumpta ex Polyandro Gyrinicensi in Parochia Gorzdensi".

Gargždai, distr. Kretinga.

105. *Luzula multiflora Ehrh.*

P a b r ė ž a sub *Luzula spicata* Bluff.

„Žagoris in sylvis uliginosis".

Žagarė, distr. Šiauliai.

106. *Luzula multiflora Ehrh.*

P a b r ė ž a sub *Luzula multiflora var.* α *minor.* Bluff. Comp. Flor. Germ.

Locus non indicatur.

107. *Luzula multiflora Ehrh.* det. M. N a t k e v i č a i t ė.

P a b r ė ž a sub *Luzula albida var.* β *versicolor.* Bluff.

„Žagoris in sylvaticis".

Žagarė, distr. Šiauliai.

108. *Tofieldia calyculata* (L) Wahlenbg. teste B. H r y n i e w i e c k i sub *var. sparsiflora* Sonder.

P a b r ė ž a sub *T. palustris* Sm.

Locus non indicatur. In Lituania rarissime crescit.

109. *Hemerocallis fulva L.*

Locus non indicatur.

110. *Hemerocallis flava L.*

„Ex horto Aulae Gorzdensis".

Gargždai, distr. Kretinga.

111. *Anthericum ramosum L.*

Locus non indicatur.

112. *Allium vineale L.*

Locus non indicatur.

113. *Allium carinatum L.*

Locus non indicatur.

114. *Allium ursinum L.*

P a b r ė ž a sub *Ophioscorodon ursinum.* Comp. Flor. Germ.

Locus non indicatur.

115. *Allium porrum L.*
Locus non indicatur.
115a. *Allium sativum L.*
„Czosnek pospolity. Czesnaks darža".
Flores desunt. Locus non indicatur.

116. *Allium schoenoprasum L.*
Locus non indicatur.

117. *Allium Scorodoprasum L.*
„Rośnie na pogórku ogrodu Plebanii Gorzdowskiey."
Gargždai, distr. Kretinga.

118. *Allium Scorodoprasum L.*
P a b r ė ž a sub *Allium scorodoprasum.* Comp. Glor. Germ.
„In pratis arenosis circa flumina insignia".
Locus non indicatur.

119. *Allium Cepa L.*
„Czosnek Cebula. Szesnaks Cybóly".
„Sadzi się w ogrodach, In hortis".
Locus non indicatur.

120. *Allium Moly L.*
„De horto Rigensii".
Riga, Latvija.

121. *Lilium bulbiferum L.*
„Lilia żółta. Lelyje raud-gelsvoji."
„Znalazłam dziko rosnącą w *Gorzdowskiey* parafii, na pogórku między drzewami za rzeką. Kwiatu jednak nie widziałem."
Gargždai, distr. Kretinga.
In Lituania adhuc non commemorata est.

122. *Lilium bulbiferum L.*
„Gordzis in montosis umbrosis. Sub villica Narwoysz ad flumen Żwetca. Korcianis in umbrosis circa flumin".
Gargždai, distr. Kretinga.

123. *Lilium bulbiferum L.*
„Rośnie dziko około rzeki Zwełca w parafii Gorzdowskiey pod wsią Lasne ze strony południowey rzeki.
Gargždai, distr. Kretinga.

124. *Lilium bulbiferum L.*
„Lilia żółta."
Locus non indicatur.

125. *Lilium chalcedonicum* Jacquin.
P a b r ė ž a sub *Lilium chalcedonicum* Sprengel.
„De horto Rigensi cura M. D. Dowkont".
Riga in horto.

126. *Lilium chalcedonicum* Jasquin.
P a b r ė ž a sub *Lilium chalcedonicum* Sprengel.
„De horto Rigensi. Cura J. M. D. Dowkontt. Planta speciosa hortensis".

127. *Lilium tigrinum.*
P a b r ė ž a sub *Lilium Tigrinum.* Sprengel - *speciosum* Linn.
Locus non indicatur.

128. *Lilium martagon L.*
„Lilia Zawojek. Lelyje Ciecorios."
Locus non indicatur.

129. *Lilium martagon L.*
Locus non indicatur.

130. *Fritillaria imperialis L.*
„Corona Cesarska. Karuna Ciecoriaus arba Ciecorios."
Locus non indicatur.

131. *Fritillaria imperialis L.*
P a b r ė ž a: var. *foliis flavo - variegatis,* Sprengel. X. Kluk.
„Haec varietas de horto Rigensi cura illustri Magnifici Domini Dowkont Consiliori titulario Imperii Ruthenici."
Riga, Latvija.

132. *Fritillaria Meleagris L.*
Locus non indicatur.

133. *Tulpia Gesneriana* L.
„Tulipons. Tulipan zwyczayny."
Locus non indicatur.

134. *Tulpia Gesneriana* L.
Locus non indicatur.

135. *Tulipa silvestris L.*
P a b r ė ž a sub *Tulipa sylvestris* Sprengel.
Locus non indicatur.

136. *Ornithogalum umbellatum L.*
P a b r ė ž a sub *Asphodelus ramosus.* Comp. Flor. Germ.
„In horto Wiezaycensi."
Vėžaičiai, distr. Kretinga.

137. *Ornithogalum umbellatum L.*
Locus non indicatur.

138. *Ornithogalum umbellatum* L.
„Vegetat in horto conventus Kretingensis. Patria german."
Kretinga in horto.

139. *Ornitogalum umbellatum L.*
„Rośnie ta zagraniczna roślina w ogrodie xięży Bernardynów Kretyngowskich nepotzebując żadnych pieszczót. (Opis jei w D z i a r k o w s k i m)."
Kretinga in horto.

140. *Muscari botryoides Mill.*
„In horto botan. conv. Kreting."
Kretinga, in horto, distr. Kretinga.

141. *Muscari comosum Mill.*
Locus non indicatur.

142. *Hyacinthus orientalis L.*
„Jacynt wschodni; Jacyntas kvepąsis."
Roślina zagraniczna utrzymuje się w zabawnych ogrodach. Zyskana z Memla,"
In hortis. Locus non indicatur.

143. *Hyacinthus orientalis L.*
„Jacynt wschodni; Jacyntas kvepąsis."
„Roślina cudzoziemska zyskana z Memla od W. Ja. Protmana Proboszcza Memelskiego znayduje się w ogrodzie Bernardynów Kretyngowskich."
Kretinga in horto, distr. Kretinga.

144. *Gagea lutea (L.)* Schult.

P a b r ė ž a sub *Ornithogalum luteum.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

145. *Gagea lutea (L.)* Schult.

P a b r ė ž a sub *Ornithogalum minimum.* „Sniedek maty"
„Rośnie wszędzie w lasach pogórkowych. Kwitnie w Kwietnie."
Locus non indicatur.

146. *Asparagus officinalis L.*
Locus non indicatur.

147. *Asparagus officinalis L.*
„Szparag pospolity. Szparas."
„Rośnie w ogrodach."
In hortis. Locus non indicatur.

148. *Polygonatum officinale All.*

P a b r ė ž a sub *Convallaria Polygonatum* Bluff.
„Inveni unicam solum plantum."
„żagoris in pratis turfosis. Plebonia żagorensis, pod folwarkiem."
Žagarė, distr. Šiauliai.

149. *Polygonatum officinale All.*

P a b r ė ž a sub *Convallaria multiflora.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

150. *Polygonatum officinale All.*

P a b r ė ž a sub *Convallaria polygonatum.*
„Konwalia kontowata."
Locus non indicatur.

151. *Polygonatum multiflorum All.*

P a b r ė ž a sub *Convallaria polygonatum.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

152. *Polygonatum multiflorum All.*

P a b r ė ž a sub *Convallaria latifolia.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

153. *Polygonatum multiflorum All.*
Pabrėža sub *Convallaria latifolia.*
Locus non indicatur.

154. *Polygonatum multiflorum All.*
Pabrėža sub *Convallaria latifolia.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

155. *Polygonatum verticillatum (L) All.*
Pabrėža sub *Convallaria verticillata.* Comp. Flor. Germ.
„Gordzis. Korcianis. Plungianis. In sylvaticis montosis".
Gargždai et Kartėnai, distr. Kretinga; Plungė, distr. Telšiai.

156. *Convallaria majalis L.*
„Konwalia Lanuczka. Ożbarzdie kwepączioji."
„Rośnie w lasach, kwitnie w Maju."
Locus non indicatur, in silvis.

157. *Convallaria majalis L.*
Locus non indicatur.

158. *Convallaria majalis L.*
Scheda deest.

159. *Convallaria majalis L.*
„Konwalia dwuliścia."
Locus non indicatur.

160. *Paris quadrifolia L.*
„Rośnie w lasach myćmionych".
„Parys pospolity; kekszóugy ketórlapy".
In silvis. Locus non indicatur.

161. *Paris quadrifolia L.*
Locus non indicatur.

162. *Galanthus nivalis L.*
„Snieżnia ranna. Panely, arba Snyigynely, arba Bałady-lelyjely."
„Rośnie w ogrodach."
Locus non indicatur; in hortis.

163. *Galanthus nivalis L.*
Scheda deest. Locus non indicatur.

164. *Narcissus Pseudonarcissus L.*
„Narcys żółty. „Lelyie giełtonoji."
Locus non indicatur.

165. *Narcissus Poeticus L.*
„Narcys biały. Narcys baltasis nóu žmonių wadynams Lelyie baltoji."
Locus non indicatur.

166. *Narcissus incomparabilis Mill.*
Narcissus Pseudo - Narcissus var. *flore pleno.*
Planta valde defecta. Crescit in hortis.

167. *Sprekelia formosissima.* det. C. Meissner.
Pabrėža sub *Amaryllis formosissima* Opis po Kluku.
„Determinowana w Wilnie."
Locus non indicatur.

168. *Eucharis amazonica* Linden det. C. Meissner.
Pabrėža sub *Crinum africanum* Strumiłło in Opere Ogrody półn.
Pontederia dilatata Sprengel, Tom. II gen. 1192, pag. 42.
Locus non indicatur.

169. *Orchis Morio L.*
Pabrėža sub *Orchis Morio* Comp. Flor. Germ. *Orchis Morio flore albescente.*
Locus non indicatur.

170. *Orchis Morio L.*
Locus non indicatur.

171. *Orchis Morio L.*
„Z Zoran in Schakinowiae."
Žarėnai, distr. Šiauliai.

172. *Orchis Morio L.*
Pabrėža sub *Orchis palustris.* Comp. Flor. Germ.
„In prato Ezaycie palustri ad occidentum."
Ežaičiai, Gargždų valsč.

173. *Orchis Morio L.*
Locus non indicatur.

174. *Orchis Morio L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis ensifolia.* Comp. Flor. Germ. *Orchis laxiflora* Sprengel.
Locus non indicatur.

175. *Orchis ustulatus L.*
Pabrėža sub *Orchis ustulata.*
„Storczyk kropkowany."
„Gegožrayby margžyidy."
Locus non indicatur.

176. *Orchis militaris L.*
Locus non indicatur.

177. *Orchis militaris L.*
Pabrėža sub *Orchis fragrans* Pollin. *Orchis coriophora* Sprengel.
Planta defecta.
„Žagoris in radicibus glareosis collis Kościuscensis parte meridiana."
Žagarė, distr. Šiauliai.

178. *Orchis masculus L.*
Pabrėža sub *Orchis mascula* Bluff.
„Žagoris in pratis circa flumen Szweta".
Žagarė, distr. Šiauliai.

179. *Orchis masculus L.*
Pabrėža sub *Orchis mascula* Bluff. Comp. Flor. Germ.
„Žagoris in pratis circa flumen Szweta".
Žagarė, distr. Šiauliai.

180. *Orchis incarnatus L.*
Pabrėža sub *Cephalanthera rubra.* Comp. Flor. Germ.
„Gorzdis circa montem Diglis ad flumen Żwełca".
Gargždai, distr. Kretinga.

181. *Orchis incarnatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

182. *Orchis incarnatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. β *angustifolia.* Comp. Flor. Germ.
Planta defecta.
„Gorzdis ad monten Diglis."
Gargždai, distr. Kretinga.

183. *Orchis incarnatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. β *angustifolia.*
„Žagoris."

184. *Orchis incarnatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. β *angustifolia* Bluff.
Locus non indicatur.

185. *Orchis incarnatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. γ *longebracteata.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

186. *Orchis incarnatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. γ *longebracteata.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

187. *Orchis maculatus L.*
Pabrėža sub *Cephalanthera rubra.* Comp. Flor. Germ.
„Gorzdis circa montem Diglis, ad flumen Zwetca."
Gargždai, distr. Kretinga.

188. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

189. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. *a. vulgaris.* Comp. Flor. Germ.
„W Wieżayciach, około góry Diglis."
Vėžaičiai, distr. Kretinga.

190. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis maculata* var. γ (mihi). Calyce pallide, carmoro rubro-punctato. Bracteis viride purpureis, germini aequantibus.

„Gorzdis et Wiezaycis in pratis humidis."
Gargždai, distr. Kretinga.

191. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub. *Orchis latifolia* var. *a. vulgaris.*
„Szakinowiae in pratis Bauže circa rivum Zoary."
Šakyna, distr. Šiauliai.

192. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis maculata* var. α major (mihi).
Locus non indicatur.

193. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis maculata.* Sprengel. Bluff.
„Kretingae in pratis sylvaticis villae Słuczki większe."
Kretinga, distr. Kretinga.

194. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis maculata.*
Locus non indicatur.

195. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. *angustifolia.*
Locus non indicatur.

196. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. *longebracteata* Comp. Flor. Germ.
„In pratis sylvaticis Wieżaycensibus."

197. *Orchis maculatus L.* det M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. *a. vulgaris.* Comp. Flor. Germ.
Locus non indicatur.

198. *Orchis maculatus L. det.* M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia.* Comp. Flor. Germ.

199. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. β *angustifolia* Comp. Flor. Germ.

200. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. *a. vulgaris.* Comp. Flor. Germ.

„Žagoris."
Žagarė, distr. Šiauliai.

201. *Orchis maculatus L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. β *angustifolia* Comp. Flor. Germ.
„Kretinga circa rivum Tenže in paludosis."
Kretinga, distr. Kretinga.

202. *Orchis latifolius L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis maculata* Bluff.
„Žagoris in pratis sylvaticis".

203. *Orchis latifolius L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* Comp. Flor. Germ. Prof. Jundziłł.
Locus non indicatur.

204. *Orchis latifolius L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Cephalanthera rubra* Comp. Flor. Germ. Prof. Jundziłł. *Serapias rubra* Linn.
Locus non indicatur.

205. *Orchis latifolius L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis maculata* α *major.*
„Storczyk plamisty; Gegóżrayby pliemóutoji arba margoji."
„Rośnie na łąkach wilgotnych, kwitnie w Czerwcu."
Locus non indicatur.

206. *Orchis latifolius L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. γ Bracteis longissimis.
„W żagorach na łąkach około Szwety i na łakach torfowych folvarku Plebanii novozagorskiey."
Žagarė, distr. Šiauliai.

207. *Orchis latifolius L.* det. M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Orchis latifolia* var. γ *longebracteata* Comp. Flor.. Germ.
„In pratis Wiežaycensibus."
Vėžaičiai, distr. Kretinga.

208. *Herminium Monorchis (L) R. Br.*
Locus non indicatur.

209. *Herminium Monorchis (L) R. Br.*
Locus non indicatur.

210. *Herminium Monorchis (L) R. Br.*
„Žagoris respectu praedii Paabalec in oriente ultra pineta in pratis graminosis humidi usculis."

211. *Coeloglossum viride (L) Hartm.*
Pabrėža sub *Gymnadenia viridis* Bluff; Jundziłł. var. a.
„Žagoris in prato huminiusculo sub coelo aperto respectu praedii Paabalce in oriente ultra omnia pineta."
Žagarė, distr. Šiauliai, Pabalių kaim.

212. *Coeloglossum viride (L) Hartm.* det M. Natkevičaitė.
Pabrėža sub *Satyrium viride L. Gymnadenia viridis* Spreng.
Locus non indicatur.

213. *Gymnadenia cucullata* (L) Rich.
Locus non indicatur.

214. *Gymnadenia conopea (L) R. Br.*
Locus non indicatur.

215. *Gymnadenia conopea R. Br.*
„Žagoris in pinetis circum circa praedium Pabalec, praesertum in parte orientali."

216. *Gymnadenia conopea (L) R. Br.*
„Lauksodiis in partis sylvaticis collinis circa Degimy. In Porochia poszwitinensi in Districtu Upitensi."
Lauksodis, distr. Biržai - Pasvalys.

217. *Gymnadenia conopea (L) R. Br.*
Locus non indicatur.

218. *Platanthera bifolia (L) Rich.*
Pabrėža sub *Plantanthera bifolia* var. β *brachyglossa* Comp. Flor. Germ. *Orchis bifolia* Linn.
Locus non indicatur.

219. *Platanthera bifolia (L) Rich.*

Pabrėža sub *Platanthera bifolia* var. β *brachycephala* Bluff.

„Žagoris in pinetis Pleboniae novo Žagorensis."

Žagarė, distr. Šiauliai.

220. *Platanthera bifolia (L) Rich.*

Locus non indicatur.

221. *Platanthera bifolia (L) Rich.*

Pabrėža sub *Platanthera bifolia* Bluff var. α *macroglossa* Bluff.

„Žagoris in pinetis montosis."

Žagarė, distr. Šiauliai.

222. *Epipactis latifolia (L) All.* det. M. Natkevičaitė.

Locus non indicatur.

223. *Epipactis atropurpurea Rafin.* det. M. Natkevičaitė.

Pabrėža sub *Epipactis atrorubens* Hoffm. *Epipactis microphylla* Sprengel.

Locus non indicatur.

224. *Epipactis palustris (Miller) Crantz.* det. M. Natkevičaitė.

„Koltynianis sub aula Leonardpol in sylvaticis umbrosis."

Kaltinėnai, distr. Tauragė.

225. *Epipactis palustris (Miller) Crantz.* det. M. Natkevičaitė.

Pabrėža sub *Epipactis latifolia* Comp. Flor. Germ.

Locus non indicatur.

226. *Epipactis palustris (Miller) Crantz.* det. M. Natkevičaitė.

„In paludibus circa rivum Tenza et alibi."

Distr. Kretinga.

227. *Epipactis palustris (Miller) Crantz.*

Locus non indicatur.

228. *Epipactis palustris (Miller) Crantz.* det. M. Natkevičaitė.

Pabrėža sub *Epipactis latifolia* var γ *montana* Comp. Flor. Germ. .

„Koltynianis in montosis umbrosis circa aulam Leonardpol."

Kaltinėnai, distr. Tauragė.

229. *Epipactis palustris (Miller) Crantz.*

„Gorzdis in sylvaticis humidis."

Gargždai, distr. Kretinga.

230. *Listera ovata (L.) R. Br.*

P a b r ė ž a sub: *Neottia ovata* Comp. Flor. Germ.; *Neottia latifolia.* Prof. J u n d z i ł ł, *Ophrys ovata* Linn.

Locus non indicatur.

231. *Listera ovata (L.) R. Br.*

P a b r ė ž a sub *Epipactis ovata, Neottia ovata* Bluff, *Neottia latifolia* Sprengel.

Locus non indicatur.

232. *Listera cordata (L.) R. Br.*

P a b r ė ž a sub *Ophrys cordata* Linn., *Neottia cordata* Sprengel.

Locus non indicatur.

233. *Neottia Nidus avis (L.) Rich.*

„Polonga in pinetis sub Biruta".

Palanga, distr. Kretinga.

234. *Liparis Loeselii (L.) Rich.*

P a b r ė ž a sub *Ophrys Loeselii; Liparis Loeselii* Sprengel.

Locus non indicatur.

235. *Malaxis paludosa Sw.*

P a b r ė ž a sub *Ophrys paludosa* L., *Malaxis paludosa* Sprengel.

Locus non indicatur.

236. *Goodyera repens (L.) R. Br.*

P a b r ė ž a sub *Neottia repens; Goodyera repens* Sprengel.

237. *Cypripedium Calceolus L.*

Locus non indicatur.

238. *„Nigritella angustifolia"* Comp. Flor. Germ. *Satyriun nigrum* Linn.

„Gorzdis in pratis silvaticis inter villas Lapie et Rudaycie — floret Junio — flores suaveolentes odore hyacinthis Planta ipsa Vilnam transmisia."

Planta valde defecta.

Gargždai, distr. Kretinga.

Das Herbarium Pabrėža.

Der Mönch Ambrosijus Pabrėža beschäftigte sich viel mit Botanik. Ausser einer Reihe von Handschriften botanischen Inhalts, von denen ein Auszug in Buchform erschienen ist (Pabrėža Botanika arba Taislius auguminis Shenandoah 1900), hinterliess er ein umfangreiches Herbarium, welches bis vor kurzem noch im Kloster von Kretinga aufbewahrt wurde.

Kurz vor dem Weltkriege begann der damalige Professor der Universität Odessa, jetzt Professor in Warschau, B. Hryniewiecki dieses Herbarium zu bearbeiten. Ein Teil desselben wurde nach Odessa gebracht und scheint dort in den Stürmen der Revolution und des Bürgerkrieges verloren gegangen zu sein. Jedenfalls ist er bis jetzt unauffindbar geblieben. Der andere Teil, welcher im Kloster verblieb, wurde unlängst dem Botanischen Institut der Universität Vytautas des Grossen in Kaunas übergeben. Seine Bearbeitung ist in vorliegendem Aufsatz enthalten. Er enthält folgende Pflanzengruppen:

Familien — *Cyperaceae — Carex.*
Juncaceae — Juncus, Luzula.
Liliaceae.
Orchidaceae.
Coniferae.

Ein Teil der Pflanzen (21 Blatt) wurde von Hryniewiecki revidiert, mit neuen Etiketten versehen (siehe Abb. 1.), auf neues Papier geklebt. 217 Blatt sind unbearbeitet geblieben und tragen nur die ursprünglichen Zettel von Pabrėža. Im Inhaltsverzeichnis werden die ersten Pflanzen dadurch kenntlicht gemacht, dass ich bei jeder Pflanze „teste B. Hryniewiecki" vermerkt habe. Die übrigen Pflanzen, ohne diesen Vermerk sind von mir durchgesehen worden. Einige tragen noch die Aufschrift „det. M. Natkevičaitė", welche einen Teil der Pflanzen bestimmt hat.

Die von Pabrėža geschriebene Etiketten enthalten:

1. Die systematische Stellung der Pflanze nach dem Linnéschen System.

2. Den lateinischen Namen, neben welchem oft folgende Autoren stehen:

a. Comp. Flor. Germ. oder Comp. Flor. Germ. Bluff, bezieht sich auf Bluffs Compendium florae germanicae.

b. Sprengel. Bezieht sich, wie im litauischen Texte dargelegt wird, auf Sprengels Ausgabe von „Carolio Linnaei systema vegetabilium, editio decima sexta."

c. Strumiłło, beziecht sich auf Strumillo, Ogródy północne.

d. Prof. Jundzill oder J. Jundzill bezieht sich wohl auf dessen Flora von Litauen, Wilno 1830.

e. Dziarkowski bezieht sich wohl auf J. Dziarkowski i K. Siennicki — Pomnożenie Dykcyonarza Roślinnego s. p. X. Kluka. 3 Bände. Warszawa 1824-26. Ausserdem gibt es noch desselben Verfassers — Wybor Roślin Krajowych, Warszawa 1806.

Am häufigsten finden wir die ersten beiden Autoren erwähnt:

3. hin und wieder Pflanzennamen in polnischer oder litauischer Sprache ,

4. oft, aber nicht immer, den Stand — und Fundort der Pflanze lateinisch oder polnisch. Im litauischen Texte und auf Seite 32—33 sind die auf den Etiketten verzeichneten Fundorte aufgeführt. Am häufigsten finden wir die Umgebung von Kretinga, Gargždai, ferner auch Žagarė an der jetzigen lettisch-litauischen Grenze.

Pabrėža war sehr sorgfältig im Bestimmen der Pflanzen und bestimmte nicht nur die Arten, sondern auch die Varietäten und Formen. Nichtdestoweniger finden sich bei ihm Fehler, welche von mir oder M. Natkevičaitė korrigiert wurden, wie aus den Etiketten ersichtlich ist. Dies ist nicht weiter verwunderlich, wenn wir in Betracht ziehen, dass Pabrėža keine gute Bestimmungsbücher und kein Vergleichsmaterial zur Verfügung standen, war doch die Flora von Litauen wenig, und die von Samogitien, wo Pabrėža Vorzugsweise exkursierte, zu jener Zeit gar nicht erforscht. Finden wir doch auch bei Gilibert, dem ungleich grösseren Vorläufer Pa-

brėžas manche Fehler und Ungenauigkeiten. Hin und wieder gelang es Pabrėža nicht, eine Pflanze richtig zu bestimmen, sondern er beschreibt eine neue Form oder stellt auch eine neue Art auf, wie es mit *Carex caespitosa* der Fall ist, (N. 22), die er *Carex glabella* Pabrėža benannte, und für die er eine lange Diagnose in lateinischer Sprache gab, die wir auf Seite 32 finden.

Auf Seite 34 finden wir eine Reihe neuer oder interessanter Pflanzen, die das Herbarium Pabrėžas enthält. Einigen fehlt leider die Angabe des Fundortes.

Auf Seite 35 ist eine Liste der im Herbarium enthaltenen Gartenpflanzen angeführt.

3. Plantarum novarum index — Naujųjų augalų sąrašas

Continuatio secunda — antras tęsinys.

Struthiopteris germanica. Willd.

In ripa rivuli prope Karmelava, distr. Kaunas.

Plantam Jundziłł (1822) in distr. Raseiniai, prope upem Dubisa crescere dicit; Eichwald in confinibus Lituaniae et Latviae prope Illuxt; Selenzov plantam in regione Vilnensi non commemorat.

Corynephorus canescens P. B.

Meteliai, distr. Alytus; Perwelk, distr. Klaipėda - Memel; Pažaislis, distr. Kaunas; Pašilė, distr. Ukmergė.

Commemoratur in pratis fluminis Šventoji prope Anykščiai (Trzebiński), distr. Utena, in provincia Grodnensi (Lindemann), prope Vilnius et in distr. Trakai (Selenzov), Ljubimenko prope Druskininkai.

Avena fatua L.

Daukšiai, distr. Mariampolė.

Commemoratur in prov. Grodnensi (Lindemann) crescere.

Avena flavescens L.

Petrašūnai, distr. Kaunas; Pajesė, distr. Kaunas; Birštonas, distr. Alytus. Verisimiliter est coli.

Commemoratur prope Kaunas crescere (Kuprevičius), prope Druskininkai (Selenzov).

Arrhenaterum elatius M. A. Koch.

Petrašūnai et Pajesė, distr. Kaunas; Joniškėlis, distr. Biržai; Birštonas, distr. Alytus; Prienai, distr. Mariampolė.

Commemoratur prope Kaunas crescere (Kuprevičius), prope Aukštadvaris in distr. Trakai (Łapczyński); prope Petrašūnai etiam var. *biaristata* Petermann crescit.

Beckmannia eruciformis (L.) Host.

Freda, prope Kaunas; Eiguliai, prope Kaunas.

Cynosurus cristatus L.

Kleboniškis, Panemunė, Raudondvaris, Petrašūnai, Bujėnai, distr. Kaunas; Joniškėlis, distr. Biržai; Rekijavas, prope Šiauliai; Vytinės miškas, distr. Ukmergė; prope Alytus in silva; Darsuniškis, distr. Trakai.

Plantam Jundziłł (1822) inter Vilnius et Kaunas invenit, Hryniewiecki prope Poginė, distr. Kaunas; Trzebiński in pratis fluminis Akmenė, in Lituania orientali; Żmuda in Samogitia; Łapczyński et Selenzov in dist. Trakai; Selenzov prope Vilnius, Ljubimenko prope Druskininkai.

Bromus erectus Huds.

Pajesė, prope Kaunas in via ferrea.

Commemoratur a Kuprevičius prope Kaunas crescere.

Bromus arvensis L.

Prope Ušpaliai, distr. Utena.

Dicitur a Selenzov prope Vilnius crescere. In provinciis Kaunensi et Grodnensi (Lindemann), prope Kaunas (Hryniewiecki), Veršvai prope Kaunas (Kuprevičius); prope Druskininkai (Ljubimenko).

Carex glauca Murr.

Pakrojus, distr. Šiauliai; Žagarė, distr. Šiauliai in herbario Pabrėža.

Plantam Kuprevičius (1931) prope Kaunas crescere dicit; Reimers et Hueck prope sphagnetum Kama-

nai, distr. Mažeikiai invenerunt. Selenzov in distr. Vilnensi commemorat.

Carex globularis L.

Kadarai, distr. Biržai.

Carex capillaris L.

In pratis rivuli Apasčia, distr. Biržai.

Carex loliacea L.

Liuliškiai, distr. Mariampolė.

Commemoratur prope Vilnius crescere (Selenzov).

Carex dioica L.

Žuvinta, distr. Mariampolė; Abeliai, distr. Rokiškiai; Daukšiai, distr. Mariampolė; Gaižūnai, distr. Kaunas; in pratis rivuli Apasčia, distr. Biržai; Sulinkiai, distr. Raseiniai.

Plantam Jundziłł (1822) inter Kaunas et Vilnius invenit, Trzebiński prope Latavėnai, distr. Panevėžys; Lindemann in prov. Grodnensi; Reimers et Hueck in sphagneto Didžioji Plynė, Selenzov in distr. Vilnensi, Łapczyński prope Aukštadvaris in distr. Trakai.

Carex pauciflora Lightf.

Žuvinta, distr. Mariampolė; Juodupė, distr. Rokiškis; in sphagneto Sulinkiai, distr. Raseiniai.

Commemoratur ab Eichwald in confinibus Lituaniae et Latviae prope Illuxt crescere.

Carex nemorosa (Rebent) Koch.

Freda prope Kaunas; Liuliškiai, distr. Mariampolė; cum *Carex vulpina* plerumque confunditur.

Allium Schoenoprasum L.

Bujėnai, distr. Kaunas.

Gagea minima (L.) Schultes.

Freda prope Kaunas; Bambininkai, distr. Mariampolė.

Commemoratur in provincia Grodnensi (Lindemann), prope Vilnius (Selenzov), prope Aukštadvaris (distr. Trakai, Łapczyński) crescere.

Gymnadenia cucullata Rich.

Vide Scripta Horti Botanici Universitatis Vytauti Magni I, pag. 264.

Liškeva, distr. Alytus (Massalski).

Goodyera repens R. Br.

Vide Scripta Horti Botanici Universitatis Vytauti Magni I, pag. 265.

Paluknė in distr. Trakai (Matulionis).

Coeloglossum viride Hart.

Vide Regel in Scripta Horti Bot. I, pag. 263.

Drymmer (1887) plantam prope Panemunė crescere dicit.

Coralliorhiza innata R. Br.

Vide Regel in Scripta Horti Bot. I, pag. 265.

In silva paludosa inter Karmelava et Jonava, distr. Kaunas.

Eichwald plantam prope Vilnius crescere commemorat.

Rumex obtusifolius L.

Freda prope Kaunas; Dubingiai et Rasuvka, distr. Ukmergė; prope Alytus; Meškučiai, distr. Trakai.

Hryniewiecki plantam prope Poginė, distr. Kaunas, Drymmer (1885) et (1887) in distr. Šakiai; Trzebiński in Lituania orientali; Žmuda prope Blinstrubiškis, distr. Raseiniai; Lindemann in provincia Grodnensi; Selenzov in distr. Vilnensi; Łapczyński prope Aukštadvaris in distr. Trakai invenerunt.

Rumex crispus×obtusifolius.

Daugidarva, distr. Raseiniai; Freda prope Kaunas, Apaščia, distr. Biržai.

Aquilegia vulgaris L.

Darsuniškiai, distr. Trakai.

Vide etiam Regel in Scripta horti Bot. I., pag. 270.

Thalictrum aquilegifolium L.

Kleboniškis ir Raistas, distr. Kaunas.

Vide Regel in Scripta Horti Bot. I, pag. 271.

In distr. Rokiškis Drymmer (1885) plantam crescere dicit.

Corydalis cava (L.) Schweigg. et Körte.

Obelynė prope Kaunas (et flore albo).

Crescit prope Vilnius, in distr. Trakai (Granopol et Davgedziški Selenzov) in provincia Grodnensi Lindemann); Jesė prope Kaunas (Kuprevičius).

Lunaria rediviva L.

Vide Regel Scripta Horti Botanici I, pag. 272.
Commemoratur ab Eichwald in Samogitia crescere.

Trifolium alpeste L.

Daugirdava, distr. Raseiniai, Darsuniškiai, distr. Trakai.
Vide etiam Regel in Scripta Horti Bot. I.

Astragalus danicus. Retz.

In prato fluminis Nemunas inter Veršvai et Raudondvaris.
Eichwald et Selenzov prope Vilnius *Astragalus hypoglottis* L. crescere commemorant, verisimiliter est *Astragalus danicus.*

Hippuris vulgaris L.

Babtai, Raudondvaris, Pakalniškiai, distr. Kaunas; Jurbarkas, distr. Raseiniai; Joniškėlis, distr. Biržai; Paliepgiris, distr. Kretinga; Pašiaušė, distr. Šiauliai; Šeštakava, distr. Mariampolė.
Jundziłł (1822) plantam inter Vilnius et Kaunas invenit; in distr. Šakiai et prope Pažaislis, distr. Kaunas, Drymmer (1887) plantam crescere dicit; Žmuda prope Kėdainiai; Lindemann in provinciis Grodnensi, Kaunensi et Vilnensi; Kuprevičius prope Kaunas; Abromeit in regione Klaipėda - Memel; Selenzov in distr. Vilnensi.

Archangelica officinalis Hoffm.

Prope Alytus; Raudondvaris, distr. Kaunas; in pratis rivuli Apaščia, distr. Biržai.
Commemoratur a Lindemann in provincia Grodnensi, ab Abromeit in prov. Klaipėda - Memel, Selenzov prope Vilnius crescere.

Selinum carvifolia L.

In pratis rivuli Apaščia, distr. Biržai.

Drymmer (1887) plantam in variis locis distr. Šakiai crescere dicit; Žmuda in distr. Raseiniai; Lindemann in provinciis Kaunensi, Vilnensi et Grodnensi; Kuprevičius prope Kaunas; Selenzov prope Vilnius et in distr. Trakai; Ljubimenko prope Druskininkai.

Heracleum sibiricum L.

Omnino in pratis fluminum Nemunas, Nevėžis et in aliis pratis siccis.

Plantam commemorat Žmuda in distr. Raseiniai, Selenzov in distr. Vilnensi plerumque cum *Heracleum Sphondylium* confunditur. Vide Drymmer, 1887, in distr. Šakiai, Trzebiński prope Anykščiai, distr. Utena, Lindemann in provinc. Grodnensi et Kaunensi, Abromeit in prov. Klaipėda - Memel, Łapczyński prope Aukštadvaris, distr. Trakai et prope Birštonas, distr. Alytus.

Cenolophium Fischeri Koch.

In pratis fluminis Nemunas, Jurbarkas, Seredžius, Raudondvaris, Veršvai, Veliuona; in valle rivuli Jesė prope Kaunas.

Commemoratur a Hryniewiecki prope Poginė, distr. Kaunas.

Pimpinella magna L.

Panemunė prope Kaunas.

Drymmer (1887) plantam prope žemoji Panemunė, distr. Šakiai invenit; Žmuda in distr. Raseiniai; Lindemann in provinciis Grodnensis et Kaunensis, Abromeit in provincia Klaipėda - Memel; Selenzov prope Veliouna; Łapczyński prope Birštonas, distr. Alytus et prope Aukštadvaris, distr. Trakai.

Erythraea litoralis (Sin.) Pr.

Nida, distr. Klaipėda - Memel; Palanga, distr. Kretinga.

Abromeit plantam in prov. Klaipėda - Memel esse commemorat.

Erythraea pulchella (Sin.) Pr.

Jurbarkas, distr. Raseiniai; Rumšiškės, distr. Kaunas.

Commemoratur a Hryniewiecki prope Poginė, distr. Kaunas; a Lindemann in provincia Grodnensi; a Kupre-

vičius prope Kaunas; Abromeit plantam in prov. Klaipėda - Memel esse dicit.

Dracocephalum Ruyschiana L.

Prope Karmelava, distr. Kaunas.

Planta commemoratur in provincia Grodnensi (Lindemann) et a Selenzov prope Vilnius crescere.

Stachys annua L.

Jurbarkas, distr. Raseiniai; Jesė prope Kaunas; Petrašūnai et Panemunė, distr. Kaunas.

Plantam Jundziłł (1882) inter Kaunas et Raseiniai; Drymmer (1887) prope Zapyškis, distr. Kaunas et in distr. Šakiai; Lindemann in provincia Grodnensi; Selenzov prope Vilnius et Łapczyński prope Aukštadvaris, distr. Alytus crescere commemorant.

Ballota nigra L.

Pašvitinys, Pažaislis, distr. Kaunas.

Plantam etiam Drymmer (1887) prope Pažaislis crescere dicit, et in distr. Šakiai; Lindemann in provincia Grodnensi; Abromeit in prov. Klaipėda - Memel; Selenzov prope Vilnius et prope Birštonas, distr. Alytus.

Digitalis ambigua. Murr.

Vide Regel in Scripta Horti Bot. I, 1930.

Meškučiai, distr. Trakai; in silve prope Alytus.

Linnaea borealis L.

Vide Scripta Horti Botanici Universitatis Vytauti Magni I, pag. 283.

Palanga, distr. Kretinga; prope Vaitkūnai et Gykiai in distr. Rokiškis, communicavit J. Maciūnas in Lietuva 1926 Nr. 117, sed plantam non vidi. Prope Ušpaliai, distr. Utena.

Campanula bononiensis L.

A. Panemunė prope Kaunas.

Commemoratur a Hryniewiecki prope Poginė, distr. Kaunas; in distr. Šakiai (Drymmer 1887), a Trzebiński prope Latavėnai, distr. Panevėžys, a Lindemann in

provincia Grodnensi; ab Eichwald et Selenzov prope Vilnius; a Kuprevičius prope Kaunas.

Gnaphalium luteo - album L.

Prope Kaunas; Pabališkis, distr. Mariampolė.

Drymmer (1887) plantam in distr. Šakiai invenit, Eichwald prope Kretinga, Abromeit in prov. Klaipėda-Memel; Łapczyński prope Birštonas, distr. Alytus.

Filago arvensis L.

Kleboniškis, distr. Kaunas; Mintaučkis, distr. Utena.

Commemoratur a Drymmer (1887) in distr. Šakiai crescere; a Trzebiński prope Andrioniškis, distr. Ukmergė; a Žmuda prope Blinstrubiškis, distr. Raseiniai; a Lindemann ir provinciis Grodno, Vilnius, Kaunas; a Selenzov prope Vilnius et in distr. Trakai, a Łapczyński prope Aukštadvaris, distr. Trakai et prope Birštonas, distr. Alytus.

Pulicaria vulgaris (L). Gaertn.

Prope Kaunas.

Plantam Drymmer (1887) in distr. Šakiai invenit; Trzebiński in Lituania orientali; Lindemann in provincia Grodnensi; Łapczyński prope Birštonas, distr. Alytus.

Crepis praemorsa Tausch.

Liuliškiai, distr. Mariampolė.

Commemoratur ab Abromeit in prov. Klaipėda - Memel; a Selenzov prope Vilnius crescere.

Hypochaeris maculata L.

Pašiaušė, distr. Šiauliai.

Commemoratur a Žmuda prope Blinstrubiškis, distr. Raseiniai, a Selenzov prope Vilnius et a Łapczyński prope Aukštadvaris, distr. Trakai.

Hypochaeris radicata L.

In silva Kamša, prope Kaunas.

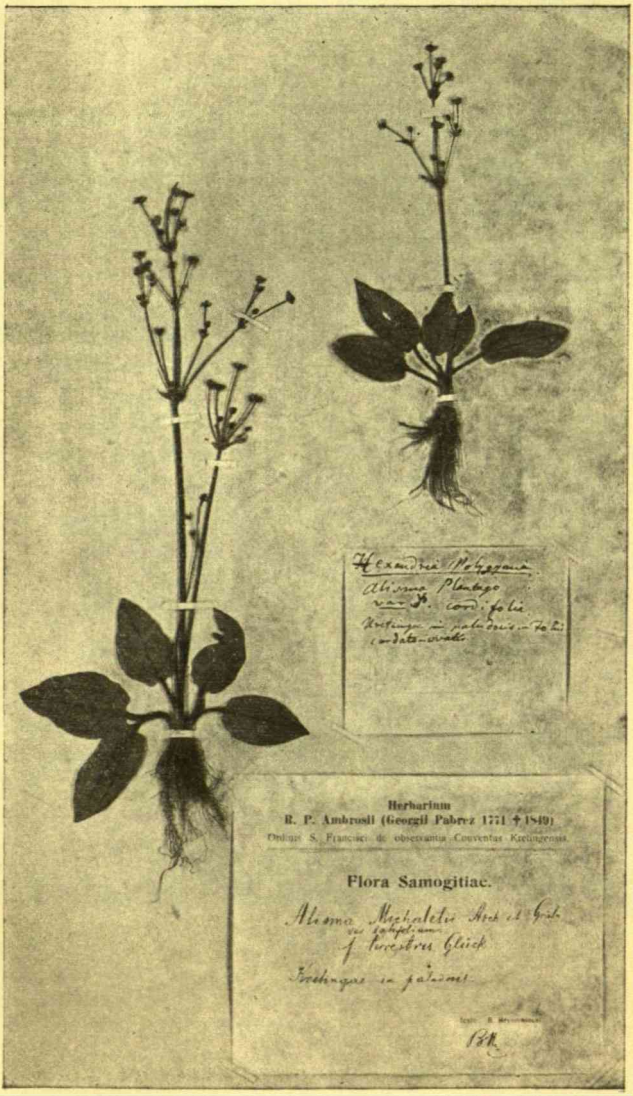
Herbarium
R. P. Ambrosii (Georgii Pabrez 1751 † 1849)
Ordinis S. Francisci de observantia Conventus Kretingensis
Flora Samogitiae.

1 pieš.

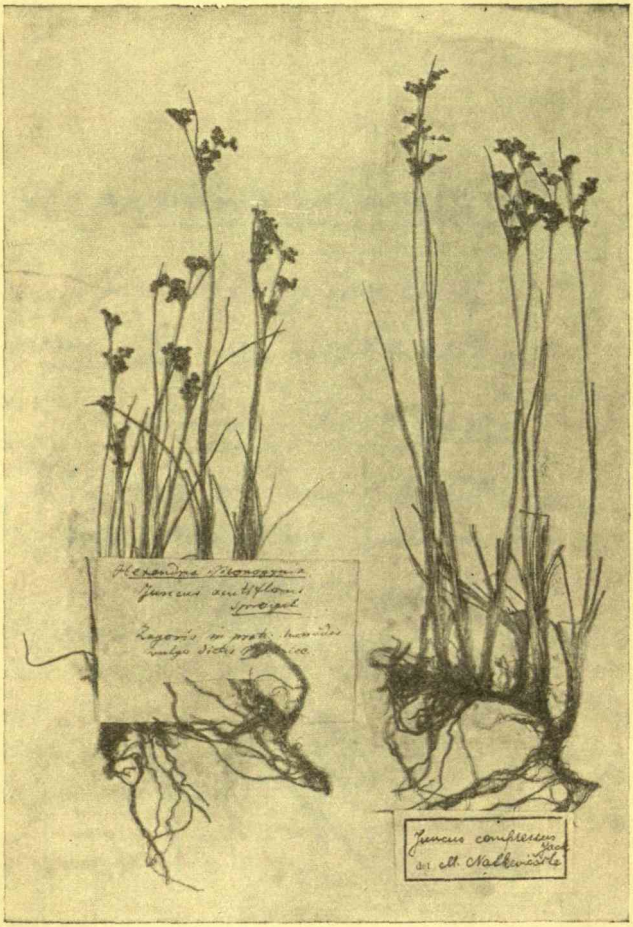

2 pieš.

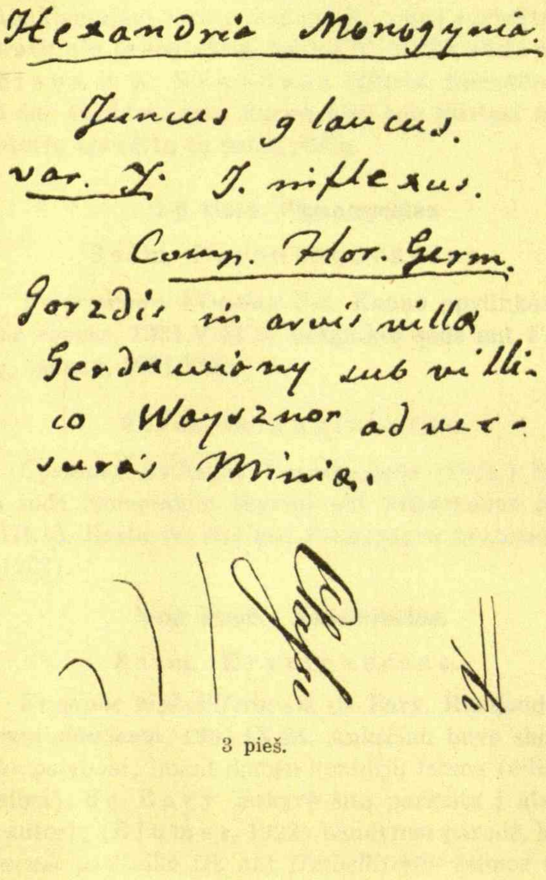

Hexandria Monogynia.

Juncus glaucus.

var. X. J. inflexus.

Comp. Flor. Germ.

Gorzdis in arvis villa
Gerdawiony sub villi-
co Woysznor adver-
sus Minia.

3 pieš.